

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDÅN

*Ur
innehållet:*

KVINNAN MED YNDE
SVENSKA HERRAR OM DANSKAN

VILL NI GE EN MIDDAG?

AMARANTBALEN
I ORD OCH BILD.

Bidrag av
ALMA SÖDERHJELM,
VAGABONDE, ERNST DIDRING,
EMIL NORLANDER
M.F.

Grevinnan
MARIANNE
BERNADOTTE
af Wisborg,
CEREMONIMÄSTA-
RINNA PÅ AMA-
RANTBALEN.

Laeger

K R Ö N I K A

OM VÄGEN TILL RYKTBARHET

ALDRIG SKALL DET MED någon rätt kunna sägas om män, att de icke söka taga vara på sina systrar! (Bröderna är det inte så noga med.)

Nu har på initiativ av den franske författaren Paul Valery under stor tillslutning av vetenskapsmän, läkare, konstnärer och diplomater bildats en förening för att försöka återgiva kvinnan hennes förlorade kvinnlighet. Hur detta skall tillgå vet man inte riktigt, men så mycket är klart: Kvinnan skall åter i verklig mening bli kvinna. Och hela världen bör hjälpa till med detta, säger herr Valery.

Det är så riktigt så. I synnerhet det sista. För skall kvinnan bli kvinna »i verklig mening», så måste säkert hela världen hjälpa till.

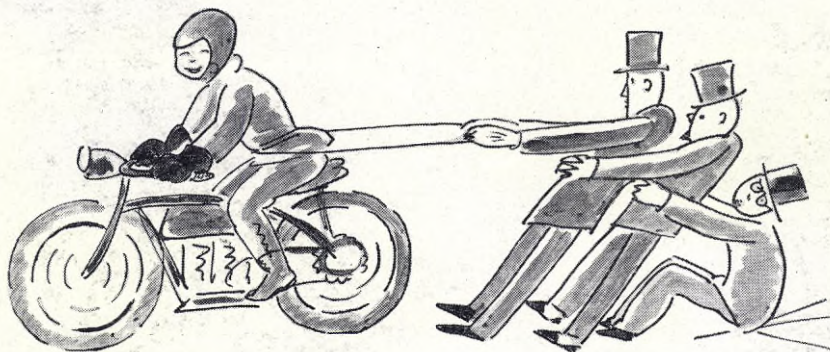
Ty, att i egentlig mening vara kvinna, betyder inte att känna ansvar för det nya släktet, ej heller att vara sann, osjälvisk, storsinnad, utan det betyder, som lätt förstås av sammanhanget och entusiasmen, nu som förr att kvinnan skall finna sin lycka och sin utkomst i hemmet och den husliga verksamheten, det betyder att kvinnan skall uppge sin personlighet och sitt omdöme och gå helt upp i mannen. Att hon andligen och lekamligen skall taga emot sitt bröd ur hans hand. Hon skall, med ett ord, som kineserna enkelt och klart uttrycka det, ha mannen till sin gud.

För detta behövs, säger M. Valery hela världens medverkan. Tänk, att det tror jag.

Först måste nämligen mannen göra om sig själv — nå, det kanske går, när en sådan belöning väntar honom — så att han, i likhet med sin farfar, icke knorrar då han måste försörja, utom hustru och barn, två jungfrur, en guvernant och minst en ogift syster eller svägerska. Ty så många damer kommer ett normalhushåll bestå av i M. Valerys idealstat, eller var skola annars de ogifta kvinnorna ta vägen? Dessa som icke kunna ta emot annat än husligt arbete (för att icke fördärva sin kvinnlighet i egentlig mening.)

Det blir att ta upp dem i sitt hem, snälla M. Valery. Det gjorde farfar.

Men för att farfar skulle kunna göra detta måste levnadsomkostnaderna vara låga! Vi måste alltså se till att nedbringa dem. Att sätta lönen för husligt arbete efter gamla tiders löner, blir ju inte svårt! Få pigorna två par ullstrumpor och 80 kr. om året och guvernanten fritt vivre och 100 kr. bli de säkert storbelåtna, om de äro kvinnor i verklig mening, värre blir det att förmå hyresvärdarna att slå ned på hyran. M. Valery, och alla de kända personligheterna som ingått i hans förening, behöver stora våningar. För att få rum — med hela haremet, höll jag på att skriva — alla damerna, menar jag.

Här måste alltså byggas billiga hus. För den skull måste både tomter och material och arbetskraft bli billiga. Hur detta skall gå till, vet inte jag, men vetenskapsmännen i föreningen måste ju veta det.

Till idealkvinnan hör väl, hoppas jag, barn (n. b. om hon är gift). Tio à tolv barn var minimum på morfars tid. Har M. Valery betänkt att 6 eller snarare 7 av de små, efter alla sannolikhetsberäkningar, bli flickor?

Sju damer till att försörja, monsieur, att försörja eller skaffa hemgift!

Jag hoppas att det, efter denna lilla utredning, är klart, att de framstående herrarnas klubb för »återupplivandet av kvinnan i egentlig mening» är en ganska ruskig klubb.

Ty det enda sättet att föra kvinnorna tillbaka till den ställning, de innehade för c:a 100 år sedan, är att minska deras antal.

Två dikter.

Stjärnskott.

*Se strimman av stjärnfallets gyllne pil
ned mot molnets snövita kust.
Det klang som en stråke i vindens il,
i jordens andande pust.*

*Där steg en önskan, en enda, en stor
den flög över lunder och snår,
den tog sina vingar från skyn, den for
i den glimmande stjärnans spår.*

Vaggsång.

*Natt, som kring tanken susar,
har du en vaggsång, som söver
till ro, ro —
jo,
en gång är mörkret över,
tro, tro,
att morgonen snart nog kommer,
att morgonen kommer
härlig och blid,
tro, tro,
att morgonen kommer med frid.*

GUSTAVA SVANSTRÖM.

(Eftersom icke hela världen kan vridas baklänges.) Men, M. Valery, rättgift i kampen för idealkvinnan, är det egentligen något att göra propaganda för? Jag tycker det låter otrevligt.

Monsieur nekar till att klubben tänker använda sig av så drastiska åtgärder? Verkligen. Tillåt mig då säga, att klubben är en tanklös förening, en barnlig tillställning. Ty, tro mig, Monsieur, intet annat än ett kraftigt nedbringande av kvinnornas

numerär kan återföra dem samtliga till husligheten. Och då, akta sig, Monsieur, komma de, i kraft av lagen om tillgång och efterfrågan, som drottningar!

Kasta en liten blick på U. S. A., där är nog ett stort antal kvinnor beroende av männen, men det är drottningars »beroende» av skattedragare.

Det vore bestämt tillrådligt att M. Valery döpte om sin klubb så den kom att heta, »föreningen för återgivandet åt mannen av hans förlorade jämvikt.»

*

På tal om prat, så måste man säga, att det är ett bra sätt att göra sig bemärkt, detta att tala om att man tänker utföra stordåd. Det är nu t. ex. en dansk dam, fröken Wildenrath, som tänker flyga över Atlanten. Stora rubriker: Dansk dam har beslutat flyga över Atlanten. Fotografi och intervjuer. Telegram till alla tidningar. Festligheter.

Här öppnar sig nya perspektiv! Varför skall bara M. Valery och den danska damen pratledes vika äronens tinnar åt sig? Varför kan vi inte allihop få rubriker i fetstil? Varför kan inte vi här hemma också bli litet ryktbara för de bragder vi tänker göra?

Den danska damen, som skall flyga över Atlanten, har (fotografi, intervju!) låtit skriva in sig i en flygskola och redan gjort (fetstil!) stora framsteg.

Här vill inte jag ensam sitta i obemärkthet. Jag tänker klå Dempsey. Jag har redan köpt ETT PAR BOXHANDSKAR. Visserligen åt min son och i en leksaksaffär, men vad gör det.

Nu väntar jag intervjuer. Telegram i alla tidningar: Lilla Sverige hedrar sig. Ännu lever vikingalymnet. Stor glädje i den norska huvudstaden Köpenhamn. Svenska har beslutat slå världmästaren i tungvikt knock-out.

(Stora rubriker, entusiasm, leve Sverige, fotografier, intervjuer.)

Vagabonde

Både kameran
och filmen
bör vara
av märket

KODAK
EASTMAN KODAK COMP.

Alla fotografiska artiklar,
framkallning & kopiering genom
HASSELBLADS FOTOGR. A.-B.
Göteborg - Malmö - Stockholm

K V I N N A N M E D Y N D E

DANSKORNA FÅ BERÖM FÖR SITT SOLIGA HUMÖR, SIN VACKRA SÅNG, SIN KONVERSATION OCH MYCKET ANNAT

JAG HAR ALLTID TYCKT OM DANSKORNA. De äro smidiga och graciösa. De som jag haft förmånen att bli närmare bekant med ha dessutom visat prov på strålande humör och äkta solskenslynne, något som måtte komma sig dels av ärtlig belastning från modernet dels av lyckan att vara född i ett land utan alltför mörka skogar och stora ödemarker, där man så lätt blir dystert och melankolisk. Jag har träffat danskor vid Gilleleje, på Skagen, i Rom, på Raabjerg Mile och i Köpenhamn. Alla ha de begripit sig på skämt och haft sinne för humor, denna härliga gåva på färden genom livet.

Det bästa av allt är, att det kvinnliga danska solskenslynnet kan hålla även i äktenskapet. Åtminstone har jag, som är gift med en danska, gjort den erfarenheten.

För resten skulle jag aldrig våga skriva annat, eftersom min fru står och tittar mig över axeln för att se vad jag skriver om danskorna.

Ernst Didring.

Admiralinde Gad och lilla Oda.

"Der burde have været Roser..."

Vi känna alla den förtjusande danskan eller rättare, det är nog inte så många av oss svenskar som i själva verket känna något vidare till varken danskan, dansken eller Danmark.

Vi resa till Köpenhamn, ta in på d'Angleterre eller Paladshotellet, gå om kvällen på Det kongelige eller Scala, supera på Wivel och prata sedan vid ett glas eller två med — varandra. Nästa morgon går tåget vidare söderut och danskan eller dansken, nej, henne eller honom träffade vi aldrig.

Men nog ha vi alla vår mening färdig om folket i Köpenhamn. Nedärvid, förutfattad, inlärd, med andra ord missförstådd är denna vår uppfattning liksom så mycket annat här i livet, när det gäller att rosa och risa.

Svensken måste nog stanna en rundlig tid, helst några år i Köpenhamn, innan han får tillfälle att se bakom det som synes, innan han kommer in i »de stille Stuer», innan han lär riktigt känna den danska kvinnan.

Och hurudan är hon? Ja säg det med en definition eller karaktäristik. Även i Danmark finns det många blommor i floran. Och vilka variationer rymmas ej mellan Marie Grubbe och Dagmar Hansen, mellan Dyveke och Admiralinde Gad!

Varför kom jag just att tänka på författarinnan Emma Gad? Jo jag firade mången glad nyårsnatt i det gästfria Gadska huset på Dronningens tvärgade nedre botten. Där träffade jag i de första tjuugoåren samman med den sköna danska damen. Hon må nu ha varit aktris eller sångerska, målarinna eller bara »Frue», alltid var hon glad och vänlig, älsklig och — rolig. Dock, värdinnan själv tog priset bland alla. Hon kunde skämta och trösta, förlika och lugna.

Hennes sätt att röra sig var en konstnärlig upplevelse. I all stor konst får tekniken icke synas, allt skall verka självfallet. Det sublimes är enkelt. Hon var enkel. Och hon var kvick och sprudlande, och hon konverserade som en, ja, som en danska. Hon

När den danska veckan fångar svenskarnas uppmärksamhet ligger det nära till hands att Damernas egen låter tanken gå till Danmarks damer. Som en uppmärksamhet mot dem ha vi vänt oss till några svenska herrar, vilka kunde tänkas ha erfarenhet i ämnet — missförstå oss nu rätt! — och konstnärblick, och bett dem ge oss en bild av den danska kvinnan. Det är författaren Ernst Didring, konstnären Rikard Lindström, redaktör Emil Norlander och friherre Dan Akerhielm som ha ordet.

var naturlig som en världsdam kan vara. En världsdam i Köpenhamn.

Men jag minns också den lilla Oda som kom upp på min vindskupa med kol om morgnarna. Hennes magra lilla lekamen, det bleka ansiktet och de stora, allt för stora svarta ögonen, som berättade om storstadsbarnet från utkvarteren. Lilla Oda med penséögonen. Jag minns hennes förvåning över, att hon inte fick komma in i vindskupan förrän jag var klädd. Ynglingens från Ladugårdslandets blyghet kunde hon ej fatta.

Jag ville tala med henne men misslyckades, ty språk är visserligen glosor men framför allt ljud, och de danska ljuden kunde jag ej ännu den gången. Hon svarade ungefär så här: »Jeg forstaa ikke hvad Herren siger, men jeg er ogsaa kun en lille Tjenestepige.»

Hon flyttade innan jag lärt mig tala danska. Små Piger med stora penséögon flytta kanske ofta. Vad vet jag?

Dock helst av allt minns jag de två gamla systrarna, jag hyrde vindskupan av. Nere hos dem i en gammal vilstol i den sköna värmen lärde jag känna Danmarks kvinnor genom berättelser om krigen från 1848 och 64.

Att flanera en solig majdag i Köpenhamn! Den lilla kontorsfröken, modisten eller fabriksflickan, syngepigen ute från Allégade eller den lille Mary, som gaar i Strøget, alla ha de en gloria av ljus omkring det gyllene håret, en skalk i blicken och en daggfuktigt leende mun. Och i deras sinnen bor en vidunderlig glädje över att få vara till, att få leva i Byernes By.

Glada, goda, dejliga, danska, tag emot kransen, jag band den till dig!

Rikard Lindström.

Det danske Sprog — en kaskad av fnitter.

Att tala gott om våra snälla södra granar, är i det stora hela en överloppsgärning — de tala nämligen så gott om sig själva.

Följande historia är aldrig publicerad, men kan passa bra i sammanhanget:

Olav Poulsen gästspelade en tid på vår gamla Dramat. En förmiddag stötte John Riego ihop med den danske gästen och fann sig föranlåten uttala några vänliga ord angående Poulsens utförande av »Jeppe paa Bjerget».

— Ja, inföll P. ögonblickligen, jeg ved jeg er glimrende i den, men De skulle se mej som Harlekin, der er jeg storartet!

— — — Som det nu gäller den danska kvinnan, är emellertid fältet fritt. Hon

är den mest förtjusande lilla kvinna Norden äger. Glittrande glad, aldrig svärmig à la svenskan, icke heller stolt eller avkylande, utan lekande livlig som en liten kisse-miss.

Och så lätt man har att förstå en dansk dam. Ja, förstå mig rätt. Hennes språk är en kaskad av glatt fnitter. Det danska språket, enligt svenskt hårt uttal, icke särdeles hjältelikt, blir i en kvinnas mun rätande lustigt. Därav de danska sångerskornas mäktiga popularitet i Sverige, de »stora» sångerskorna såväl som allas vår Dagmar och ända ned till den enkla »Syngepigen». Man skulle kunna vara djärv nog att undra om ej gud kom att skapa den danska Eva före den danske Adam. Under alla förhållanden var vår herre vid ett »glimrende» humör vid tillfället ifråga.

Emil Norlander.

»Ynde» är danskornas speciella »det».

Vad jag tycker om den danska kvinnan? Jag tyckte mycket om henne förr i världen, då jag i många år tidtals vistades i Köpenhamn. Numera ser jag henne ytterst sällan, vilket för ingen del betyder att jag glömt henne.

Jag vet inte om »Iduns vänliga läsarinor», som det hette i den gamla goda tiden, veta vad »Ynde» är. Jag är inte ens fullt säker på att jag vet det själv. Det är inte täckhet, inte behag, ännu mindre skönhet och allra minst »det». Men det är — ja, det är just vad det är.

Jag vill alls inte säga att den danska kvinnan ser bättre ut (eller kanske jag bör tala i imperfektum och säga »på min tid såg bättre ut») än den svenska, snarare tvärtom. Icke heller att hon klädde sig bättre. När det gäller underklassen, avgjort tvärtom. Danska »Stuejomfruer» sågo mera slamsiga ut än de svenska jag var van att se. De unga damerna klädde sig, om man så vill djärvare, mera dekolleterade, mera brokigt och i gladare färger än de svenska. Men en större procent av dem än svenskorna hade »Ynde» — vad ni nu vill kalla det på vårt språk.

I umgängeslivet voro de — kom ihåg att jag talar om en förgången tid — mera tillgängliga, mera förtroliga än vi voro vana vid, åtminstone från de svenska småstäderna. Karaktäristiskt är att man visste att man icke var välkommen i ett hem tredje gången, om husets fru när man var där andra gången i samtal satte titeln framför namnet; men sade hon »Kjære N. N.» kunde man lugnt komma igen. Men om man härav lät narra sig till någon extravagans i förtrolighet fick man snart veta att man hoppat i galen tunna.

Skulle jag göra en bestämd skillnad mellan de unga danskor och de unga svenskor jag kände skulle jag säga att de förra voro mera »Kunstneriskt» anlagda. En dotter i huset spelade fiol — eller i nödfall piano, men då utsökt väl — den andra målade och den tredje »reciterede», medan de svenska på sin höjd sjöngo en visa.

Men det är möjligt att demokratiserandet har utjämnat alla sådana små skiljaktigheter.

Dan Akerhielm.

AUX GALERIES LAFAYETTE

Modeller och prover till påsande hos
GALERIES LAFAYETTE AGENTUR

Begär våra kataloger.

Birger Jarlsg. 29
STOCKHOLM

Gammalt blir nytt
om man färgar med

FENIX
HEMFÄRGER
I TABLETTER

Norr 160 55
Riks 115 66

EN ROMAN OM SJÄLAR I LANDSFLYKT

MARIE LE FRANC, EN NY FRANSK FÖRFATTARINNA, OCH HENNES BOK

MARIE LE FRANC HETER EN fransk författarinna, som väl snart kommer att låta tala om sig även utom Frankrikes gränser. Ty hon har i år erövrat kvinnotidskriften *La vie heureuses* litteraturpris för romanen *Grand-Louis l'Innocent*, en titel som i översättning närmast blir *Den rubbade Stor-Ludvig*. I juryn sutto ett tjugotal av Frankrikes kända författarinnor, Myriam Harry, Marcelle Tinayre, Colette Yver o. s. v. och som president efter hertiginnan de Rohan fungerade Madame Alphonse Daudet, maka till den store döde diktaren och mor till Léon Daudet.

Marie Le Franc stammar från en gammal bretagnisk släkt, som sedan urminnes tider hämtat sin bärgning ur havet. Hennes föräldrar, ehuru fattiga, insågo emellertid bildningens makt, och gjorde de största uppoffringar för att låta sina begåvade barn studera. Sönerna fingo taga studenten och dottrarna utbilda sig till lärarinnor.

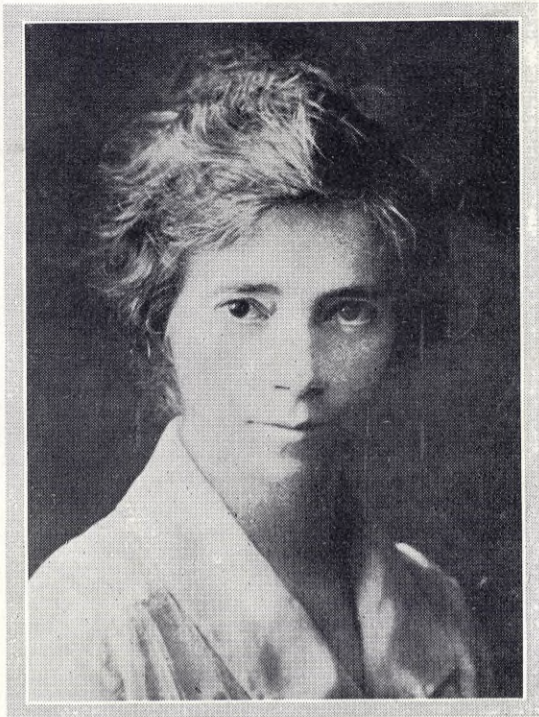
Sedan Marie Le Franc genomgått lärarinneseminariet i Vannes, önskade hon se sig om i världen. Först sökte hon få en plats som lärarinna såväl i Marocko som i Madagaskar, men då hennes ansträngningar att få se Orienten slogo fel och äventyret låg henne i blodet, for hon på egen risk ut till Kanada. Här arbetade hon först på en tidningsredaktion och gav privatlektioner i franska. Sedan fick hon anställning som lärarinna i en engelsk flickpension därute. Och här träffade henne den glada nyheten om pristävlingens utgång.

Innehållet i romanen *Den rubbade Stor-Ludvig* är följande:

Hjältinnan är en ensam kvinna, författarinna till yrket, som flyttat över från det kanadensiska snölandskapet till Bretagne med dess milsvida dyner. Hennes själ dröjer dock kvar i den arktiska naturen. Hon tänker ständigt på stjärnätterna därborta, under vilka hon vandrat på snöiga skogstigar med en man som hon älskat och som svikit.

Hon drages dit med oemotståndlig makt, och hon lider av ensamheten i sitt avsides liggande lilla hus, där man endast förnimmar havets dån och vindens tjut. Allt är henne främmande, och när skymningen faller på som en våt, svart slöja, tycker hon att hon vill strypas av ångest och längtan. Hon talar ej vid någon annan än den gamla gumman, som kommer om morgonen och hjälper henne med hemmet, samt med brevbäraren som sticker in i förbifarten.

En kväll sitter hon åter i den hemska skymningen, den som så riktigt heter »entre chien et loup» (mellan hund och varg) vid sitt skrivbord. Framför henne ligger ett pappersark, på vilket hon nedskrivit titeln på sin bok: *Nordens själ*. Då hör hon någon tassa utanför. Någon försöker titta in genom den immiga rutan — Hon släcker lampan. Endast kolen från härden glimmar. — Någon söker med händerna efter låset... Är det tusende händer?

Marie Le Franc.

Plötsligt återkommer hennes energi. Hon tänder lampan och går ut. Hon öppnar beslutsamt dörren.

Ljuset faller på en reslig man klädd i sjömansblus och med mössan i hand. Ett gråsprängt hår inramar ett renskuret anlete med ett par klara, trohjärtade ögon. Skepnaden, som ingalunda har något elakt eller

I fru Olga Raphael-Lindens skissbok från flickåren hittar man denna teckning av fru Elvira Frykberg, mormor till den nygifte och ryktbare hr Subkoff.

skrämmande över sig, gör vid hennes åsyn helt om och försvinner i mörkret...

Månader förgingo. Hon började acklimatisera sig. Havsböljornas sång och vindens brus börja följaga ur minnet snölandskapets härlighet. Skymningen var ej längre bräddad av fasa...

Då uppträdde ånyo skepnaden. Eva, så hette kvinnan, visste nu vem han var. En man som under kriget fått någon hjärnskada och blivit litet underlig, men som icke gjorde någon människa något ont. Folket kallade honom *Den rubbade Stor-Ludvig*.

Han såg så mager och eländig ut i sina nötta men rena kläder, kinderna voro så insjunkna, blicken så stirrande att hennes hjärta ömmade, och hon gjorde en gest åt honom att stiga in. Vilken uppmaning han skyggt efterkom.

Tala gjorde han ej, ej heller tackade han för det varma kaffet han fick, men han tittade sig om med vördnad som om han varit i kyrkan... Sedan han suttit en stund och hämtat sig, gick han.

Men han kom igen! Av sig själv steg han aldrig in, men tycktes lycklig att bli uppmanad därtill. Snart blev han förtrolig med omgivningen, började liksom att finna sig tillrätta där, svarade ett och annat ord på hennes frågor.

Hon tämjde honom som man tämjer ett herrelöst djur, och han visade tydliga tecken till tacksamhet.

Ensam som hon var, började han mer och mer betyda något för henne. Och så småningom ordnade de två sig en egendomlig existens sida vid sida. Hon redde honom en sovplats på vinden och gav honom att äta, och han tog henne med sig på sina fisketurer.

De små handlingar hon gjorde för att visa sin ömhet, blevo av en oerhörd betydelse för henne. Hon satte honom, den ordlöse, upp emot mannen därborta som var idel ord. Och till sist, uppslammade som de voro i det lilla ensliga huset omramat av en storlagen natur, bildade de ett äkta par liksom den förste mannen och Eva.

Det finns för visso i *Den rubbade Stor-Ludvig* bilder, som äro alltför feminina såsom »hennes tårar vävde en tunn och darrande klädnad», »molnen som lågo över varandra som tygstycken, hoplagda i koffert», »floden i sin pansarskjorta», »himlen som såg ut som lätt gasir», där finns fraser som äro rent ut löjliga — men det löjliga och det sublima snuddar ju vid varandra — och det är ett äkta patos i boken som rycker en med.

Den franska pressen har jämfört författarinnan med Linnankoski, med Yeats, själv tänkte jag på Gustaf Jansons *Paradis*, då jag läste *Den rubbade Stor-Ludvig*. Romanen berättar om den rena primitiva känsla, som födes mellan två stackars övergivna människor, vilka finna en nödhavn i ett litet hus vid havet.

ANNA LEVERTIN.

BARN FÖRSÄKRINGAR

SVEA

STUDIEFÖRSÄKRINGAR

HUVUDKONTOR: GÖTEBORG, V. HAMNGÅT. 3.

VILL NI GE EN MIDDAG?

LÄS DÅ NÅGRA GODA RÅD, SOM GES AV MIDDAGSLEVERANTÖRER OCH LYCKLIGA VÄRDINNOR.

MED FRÖJD OCH INTE MED suckan måste man vara värdinna. Det känns faktiskt i luften för gästerna, om värdinnan bara uppfyller en tung plikt, sen hjälper det inte om hon lägger sitt ansikte i aldrig så förbindliga verk. Det första budordet för den, som ger middag, är otvivelaktigt: 'keep smiling!' annars blir ingenting riktigt lyckat, även om en dyrt betalt 'chef', härskar i köket och alla materiella anordningar löpa som på kullager. De mest lyckade middagarna, där folk har trevligt från den minut de stiga in under takkronan i salongen, tills de fara ner i hissen, ges av den värdinna, som själv tycker det är roligt att ha främmande. Däri ligger faktiskt hela konsten.

Men för övrigt är det nu för tiden ingen konst att ge middagar, åtminstone inte i en stad som Stockholm dit läckerheter från hela jordklotet leta sig fram. Inte heller på landet i Sverige, därför att våra landsprodukter, som man har att arbeta med äro förstklassiga.

En av de mest populära värdinnor vi träffat, sade oss nyligen, att hon inte drar sig för att beställa färdig middag bortifrån, om hon skulle känna sig för trött att vilja ta all omtanke på sig själv. Idun har därför rådslagit en smula med ett par av dem, som leverera sådana middagar.

Bordet dukar sig borta.

Chefen för N. K:s livsmedelsavdelning, disponent Oldenburg, står som alltid beredvilligt till tjänst med råd och råd.

— Vad man förr kallade primörer har egentligen upphört att existera, säger han. Man kan få allt vad man vill på alla årstider. Nu, mitt i vintern ha vi till exempel färsk melon, som kommer från södra Ryssland, vi ha persikor, plommon, ananas och så naturligtvis alla möjliga andra sydfruktar, vi ha färska kronärtskockor, som inte kosta mer än 1,50 stycket, blomkål, som inte är mycket dyrare än mitt i sommarn. Vidare ha vi härliga svenska kycklingar på en 6 à 7 hekto, och det är något verkligt nytt för den här årstiden. Men det lustiga är, att damerna inte tycker om kyckling, de vill hellre ha fågel till en middag. Svensk skogsfågel kan visserligen vara mycket gott, det med-

Ni vill ge en middag — sådant förekommer och inte minst just nu när sällskapssåsongen står i sitt flor. Men alltid är bekymret detsamma för en middag: vad skall man bjuda på? och hur skall man ordna allt trevligt? På dessa för så många aktuella frågor ger denna artikel goda svar. Det är några bekanta värdinnor i förnäma stockholmshem och några leverantörer av färdiga middagar, som berättar om sina erfarenheter, väl värda att studera.

ges, men en välstekt, fin kyckling sätter åtminstone de flesta herrar stort värde på. Kalkon eller poularde kan också komma ifråga och anka förstås.

Man kan vidare konstatera, att till fina middagar serveras soppa mer än förr, vanligen en consommé. Jag skulle också vilja rekommendera att till entrén eller mellanrätten använda svamp av svensk inläggning i vatten på bleckburkar helt enkelt.

Ett förslag till en middag? Ja, gärna. Först tre sandwiches. Sedan consommé med varma ostkex. Kalla foreller i gelé med sauce verte eller grönsakssallad med färsk hummer. Sedan antingen kyckling, anka, poularde, kalkon eller hjärpar. Sedan, om man så vill, gåslever en croûte. Till efterrätt tårta eller någon soufflé med ananas eller citron eller sådant. Till sist frukt. Ost och kex brukas inte så mycket. Men en varm ostsufflé efter den söta efterrätten kan ju vara gott och se vackert ut.

Ett främmande öga ser friskare ibland än det hemvana och därför ha vi frågat Madame Brosset, som är rysk emigrant. Madame Brosset har bott många år i Sverige och umgåtts med societeten i Stockholm. Efter kriget och revolutionen började hon ta emot beställningar på ryska piroger och även på middagsrätter av finare slag och nu i dagarna har hon öppnat ett konditori Maison Théta i Stockholm med specialiteter från de flesta europeiska länder. Vi bedja madame Brosset föreslå en lunch, och hon vill helst börja den med en varm fiskrätt, men medger, att det för svenska förhållanden kanske skulle verka obekant, om inte ett par sandwich gingo före. Ryssland har också smörgåsbord till specialitet liksom vi men i något avvikande form. Men nu skulle vi alltså börja med fisken t. ex. varm rhenlax med små kokta potatisar och sauce hollandaise eller en sjötunga, panerad och kokt i flot-

tyr eller olja med champinjoner över. Sedan fågel med legymer, sedan chaud-froid med gåslever eller skinka en mousse i gelé. Därefter tårta med smultron. Madame har till specialitet en inläggning av smultron, så att de smaka som friska. Sist gâteaux au fromage eller ostsufflé och frukt. Detta är en stor lunch, som passar för ett högtidligare tillfälle.

En värdinna som har trevliga förslag till bordsdekorationer.

Det finns många lyckliga värdinnor i Stockholm. Till dem kan man tryggt räkna friherrinnan Gerda Lagerfelt, född Schubert, maka till försäkringsdirektören friherre N. G. M. Lagerfelt. Friherrinnan Lagerfelt har så att säga suttit som värdinna i ett stort, representativt hus i all sin tid, hon var aderton år, då hon debuterade och tyckte det var roligt redan då. Friherrinnan Lagerfelt anser själv, att hon hör till de gammaldags värdinnorna, som helst vilja göra alla förberedelserna hemma, laga maten på vedspis, då den blir saftigare så än på gas och låta kokerskans ambition få spelrum. Hennes kokerska har nu varit i tjänsten i tolv år och vet precis, hur friherrinnan vill ha det. Till och med efterrätterna lagas mest hemma.

När sällskapet, som kan bestå av ända till 28 personer, slår sig ner kring ett middagsbord, som värdinnan själv dekorerat, är det både till kulinarisk och estetisk njutning. Gammal kristall och ostindiskt porslin och silver göra sig vackert mot någon originell blomsterdekoration.

Är det i tulpantiden som nu placeras värdinnan mitt på bordet en bädd av tätt hopknippade, kortstjälkade tulpaner med några höga exemplar som stråla ut på långa skaft från detta centrum. En annan gång kanske hon väljer en matta av violer med långa kvistar mimosa eller om hösten röda och rostbruna löv och grå mossa formad till små fågelbon med nötter och mandlar i och för övrigt de vackraste grannaste frukter man då kan få. Servetterna äro konstrikt brutna i olika former beroende på vad sorts middag det är, och som friherrinnan kan sjutton olika brytningar, förstår man, att det ges många variationer.

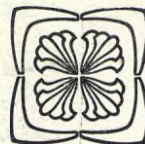
(Forts. sid. 120.)

CAP
Nötter

Nougatchoklad
av högsta kvalitet. **1 kr. pr. ask.**

NÄR SOLEN GÅR I MOLN

VARFÖR OCH NÄR EN ÄNKA SKALL BETALA MANNENS SKATTER

I DE GAMLA BÖNBÖCKERNA, SOM nu tummade och nöta av våra far- och mor-
mödrars fingrar, komma i våra likgiltiga
händer, finns ofelbart en »bön för en be-
drövad änka». Där framställes i målande
ordalag hennes betryckta ställning och hur
hon är »var mans fottråd» d. v. s. att alla
kunna trampa på henne. Och det finns
verkligen fall även i våra dagar, då det
gamla uttrycket äger sin tillämpning. Myc-
ket återstår än att göra från det allmännas
sida, innan änkor ställning blir betryg-
gad, men vi skola inte här ingå på frågan i
hela dess vidd, endast belysa en situation,
som många änkor skola känna igen som
sin egen.

En man i sina bästa år avlider och lämnar
efter sig hustru och barn. Det har varit ett
gott och välsituerat hem, utan skulder.
Mannen har haft goda inkomster, men nå-
gon förmögenhet har familjen inte hunnit
skapa. I bouppteckningen efter mannen
upptages boets behållning till omkring
20,000 kronor inklusive lösöreboet. Hus-
run, som nu sitter där med flera små barn,
har för att kunna uppfylla sina hemplikter,
för länge sen lämnat det yrke, som hon hade
före äktenskapet. Bland alla andra skyl-
digheter, hon får göra bekantskap med
efter dödsfallet, är också den att deklarerera
för mannens inkomster.

Mannen har dött i oktober 1925, alltså
upphöra hans inkomster att inflyta till hu-
set med denna månad, och från och med
den stunden har familjen flyttats ner i en
annan levnadsstandard. I februari 1926
deklarerar alltså änkan för mannen och sig
själv, för mannen t. o. m. oktober 1925.
Men dessförinnan har hon haft hans krono-
skatt att betala för inkomsten under 1924,
då familjen ännu hörde till de välsituerade.
Den är alltså för hennes ändrade förhållan-

*Man hör ofta änkor klaga över de skatter,
som betunga dem efter mannens död, och
därför framlägger Idun här efter advokats
anvisning ett fall, som belyser frågan om än-
kans skatteplikt och ev. skattelättnad..*

den oerhört betungande. Under 1926 be-
talar hon kommunalskatt på hans inkomst
för 1924 och kronoskatt, som belöper på in-

*Bertha Nordenson, född Kleman änka efter den
kände stockholmsläkaren E. W. Nordenson och dot-
terdotter till Lars Johan Hierta har avlidit i Stock-
holm. Doktorinnan Nordenson var socialt och poli-
tiskt verksam och intog en ledande ställning på
flera områden. Bl. a. var hon ledamot i Fredrika
Bremerförbundets styrelse och ordf. i Svenska kvin-
nors Nationalförbund. Även i lagfrågor och fattig-
vård har fru N. tagit livlig del. En rikt begåvad
kvinna, en förnäm, rätträdig och varmhjärtad per-
sonlighet har gått bort med Bertha Nordenson och
med tacksamhet skall hennes minne och arbetsinsats
bevaras i vida kretsar.*

komsten januari—oktober 1925. Inte ens
1927 är hon fri från efterräkningar, då kom-
mer kommunalskatten för den del av 1925,
då mannen ännu var i livet.

Men varför skall man egentligen betala
skatter, det är en fråga, som hemmets
kvinna ofta ställer. Att den är fåvitsk kan
man tryggt påstå, då de medborgerliga
skyldigheterna ju också medföra vissa rät-
tigheter, som just hemmen ha allt skäl
att vara tacksamma för. Men det är inte
så lätt i en hast anpassa sig efter de ändra-
de förhållanden, som inträda för en kvin-
na vid mannens frånfalle. Det måste ock-
så medges, att skatten till stat och kommun
just då kan bli en tung, orättvist fördelad
börda.

Kan inte änkan, som sitter i här ovan
skildrade förhållanden, få någon lättnad?

Det kan hon. Just i det fall att bo-
uppteckningen inte överstiger 20,000 kro-
nor, kan en änka genom ansökan hos be-
skattningsnämnden beviljas skattelindring
och helt eller delvis befrias från skyldighe-
ten att betala mannens kronoskatt och efter
ansökan hos de kommunala myndigheterna
från hans kommunalskatt. Men hennes an-
sökan kommer alltid att prövas, innan den
beviljas, och det finns fall, då den blivit
avslagen.

Änkan efter en statens tjänsteman, i vil-
kens bo bouppteckningen endast belöpte
sig på 17,000 kronor, fick avslag om skatte-
lindring, emedan hon uppbar pension efter
mannens död på omkring 3,000 kronor.

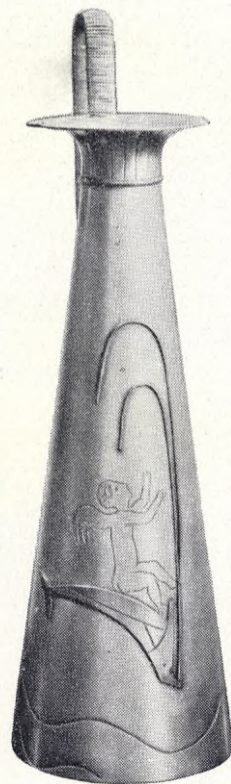
Husmodersföreningarna i landet ha som
bekant tagit upp frågan om änkor ställ-
ning och vilja bland annat få till stånd ett
slags institution, som närmast skulle kunna
benämnas änkoras rådgivare. Att en så-
dan skulle behövas är otvivelaktigt.

ETH. K.

DANSKT I STOCKHOLM

Huvudstaden har gått i Danmarks tecken under en
vecka. Ett uppskattat inslag i de danska prestatio-
nerna är utställningen av fajans, silver och tenn på

N. K., dit "hela Stockholm" med damerna i majori-
tet samlats för att skåda, beundran och köpa. Här
ses några prov på den danska konsten.

Från vänster: Fajansfigur av Jean Gauguin, tillhör prinsessan Ingeborg. — Bonbonnière i patinerad brons av Just Andersen. — H. Wolfhagen heter en
konstnär, som har en modernistisk stil i sina tennarbeten — här en rolig och lyckad kanna av hans hand.

**Begär alltid Kobbs Thé och godtag ej något annat om
Ni sätter värde på en hälsosam och aromrik dryck.**

KONTROLLANT: DOKTOR J. E. ALÉN

LIV OCH LEVERNE I DELSBO

ANNA HAMILTON GEETE UPPLIVER NORRLAND.

Kvinnor på marknad i Bjuråker. Teckning av Anna Hamilton-Geete.

Om Bisses död, Pålsmässmarknad och Delsbofejder.

I MITTEN PÅ OKTOBER ÄGDE DEN sedvanliga höstslakten rum på alla gårdar i Delsbo, varvid jämväl Annas gris, den s. k. Bisse, gick det öde till mötes, som ända från födelsen hotat hans liv. Anna skildrar händelsen på följande sätt.

»Den stora dagen upprann, som tidningsreferenterna säga, strålande och klar, en härlig morgon med rosenfärgade skyar, spegelblank sjö och rimfrost på marken. Utrustad med all den själsstyrka, som stod mig till buds samt med fru de Frese's 'Råd-givare för unga husmödrar' för ögonen begav jag mig bittida till skådeplatsen för slakten och framhårdade hela dagen under de mest omfattande anatomiska studier, dels av egen drift och intresse och dels som ett exempel för min superfina Lina. Denna kunde blott korta stunder för-mås att uthärda anblicken och stod 'at a safe distance' på vedkubben med åtdrag-na kjolar, vita strumpor och en näsduk med apotekarens bästa 'åderkålong' på tryckt mot sina bleknande läppar, utdelande nedlåtande råd, oaktagt hon allt som oftast tillkännagav, att hon aldrig varit med om något sådant förr. Emellanåt störtade hon in och föll i vanmakt i köket till stor förlustelse för Johanna och hjälp-gum-morna, som togo saken mera realistiskt, ehuru gumman Anna då och då fällde en tår över skötebarnet och berättade valda anekdoter ur hans korta men älskvärda levnadssaga. 'Han var alltid så ogrundat klenmodig i bakbenen', sade hon, 'men eljest en riktig smörjare till gris.' Gubben Svensk berättade under tiden lämpliga folksägner samt en längre, något invecklad roman om en gammal soldat, som hade en spädgris, vilken han enligt ortens sed slaktade för att bjuda hela byn på kalas. Han hade emellertid köpt hem en kagge brännvin och den fick han, när grisen var slaktad, just lov att smaka på. Men gumman hans sade: 'Jag menar det blir ingen slakt av, jag, för du bara super,' men soldaten svarade, 'håll käften, karing! En ska väl ha en styrketår, när en har arbetat,'

"I solnedgångens" författarinna, Anna Hamilton-Geete, som brevskriverska och tecknerska har Idun redan presenterat i ett föregående n:r. Här följer forts. och slut på de utdrag ur hennes brev från Delsbo, som hennes släkting kanslissekreterare A. von Krusenstierna gjort för Idun. De ge en livlig och vältecknad inblick i liv och leverne under 1800-talet på en Norrlandsort.

och så höll han på, ända tills han supit ut hela kaggen. Men under tiden hade skatorna tagit grisen, som låg innanför på huggkubben, och flugit upp på skorstenen med honom. 'Ja, han for ner genom pipan och bums i grytan, där karingen höll på att koka två aburrar till midda', och när ho' tog opp aburrarna så var de tre, och den tredje var luden och hade smak som en gris. Och dom te' skrika och jämra, så de var rent uhejseligt, för dom mente, de' var själva den graven, som kommit för att hämta soldaten för att han supit ut allt brännvinet.' — Gumman Anna anhöll att få grissvansen som ett minne och underrättade mig om att den skall kokas i kålen på juldagen. Den, som då är hemma från kyrkan, han måste äta grissvansen, sig själv till skräck och andra till varnagel, ty 'i ottan ska' man gå, om man icke är ofärdig, och då kan man gärna åka.' — Med ett ord, under dylika lärorika samtal gick tiden och arbetet fort, och innan man visste ordet av var det kväll och Bisse sönderhuggen, upphängd, rengjord och vattlagd, allt efter omständigheterna. I ett avseende var Bisse 'a disappointment', det måste erkännas — och det icke genom för litet utan för mycket av det goda — han var alldeles för fet, nästan bara pura fläsket alltigenom, alldeles som de vilja ha dem här, men ingalunda efter vår smak.»

Sibirien utan nordostpassage och Pålsmässa i Bjuråker.

I slutet av år 1878 föll mycket snö, kölden blev allt mera bitande och när båtar-na inställde sina turer, kände sig Anna förvisad till Sibirien utan hopp om att en Nordenskjöld skulle för samfärdselns underlättande upptäcka en nordostpassage. Den mycket omtalade och omdebatterade järnvägsfrågans slutliga lösning föreföll henne oändligt långt avlägsen och hon förmodar med en suck av längtan att, när järnvägen en gång är färdig, hon för länge sedan skall vara förflyttad söderut, »men», tillägger hon, »det är för resten besynnerligt, vilken parasitväxt man egentligen är i sin förmåga att slå rot och frodas överallt, dit man för tillfället föres av väder och vind. Måste jag icke undra på mig själv, då jag känner, huru hemmastadd jag ändock nu efter två korta år, känner mig i detta från början och i botten så andligen och lekamligen främmande klimat. Visserligen för-

argar jag mig över mångt och mycket i seder och bruk, men det sker icke mera med främlingens hänfulla överlägsenhet utan snarare med infödingens lugnt humoristiska uppfattning av vad som icke kan hjälpas.»

Sista veckan i januari 1879 ägnade sig hela Delsbo åt firandet av Pålsmässan och även Geetes begåvo sig till marknaden i Bjuråker. »Det var en gudomlig dag,» skriver Anna, »med rimfrost på träden, långa blå skuggor över vägen och millioner stjärnor på marken. Promenaden var högst uppriskande, kryddad som den blev av den ständiga faran av att bli överskörd av de i karrier framrusande bönderna med kvinnor och barn inpackade i eldröda, gröna och blå slädar, dragna av små toviga hästar med uppknutna svansar, röda ulltovsar i pannan och mässingsbeslagna seldon. Det är ytterst comme il faut, för att icke säga oundgängligt, att vid detta tillfälle köra i firsprång, och ju värre man därvid kan tjuta, desto finare och gentilare är det. Det kallas 'att åka Pålsmäss' och den allvarligaste gårdsägare undandrager sig lika litet som hans yngsta dräng denna plikt mot samhället. Flera hundra slädar passerade förbi, och med bjällerklang, skrik och skratt, röda och blå huvuddukar, stora skinnpälisar och fallar ta'r det sig på det hela taget icke så illa ut ändå, när solen skiner och det glittrar från alla träd och buskar.

Framme vid kyrkan var en tavla, värd att måla av — röda kinder och vita tänder, rödkantade svarta kjolar, briljant färgade schalar, långnästa judar i stånden, stegrande hästar och lurviga hundar, stintor och pojkar — en enda grann och bullersam röra, med kyrkan, den underliga klockstapeln och de vita, blå och rosenröda bergen i bakgrunden.»

Efter Pålsmässan reste Geete uppåt obyden för en längre tid. Kvällarna bli långa för Anna och hon stänger ytterdörrarna för natten med en känsla icke olik Robinson Crusoes, då han drog upp stegen efter (Forts. sid. 122.)

Ur marknadsvimlet. Efter fragment ur en marknadsteckning av Anna Hamilton-Geete.

Man tager
TOMTENS BAKPULVER
- och baket lyckas

Man tager
TOMTENS MAMSANA
och gör en god efterrätt

REGISSÖREN SKALL VARA OSYNLIG

NÅGRA TESER OM TEATER.

TEATERKONSTEN ÄR SÅ ATT säga en mekanisk blandning av flera arter konst, som alla äro den dramatiska diktkonstens tjänarinna. Goethe kallade den en Gesamtkunst. Men dess kärna är skådespelarekonsten. Och i dess innersta mittpunkt sitter det personliga, konstnärsindividualiteten. Den subjektiva särprägel är det betagande i skådespelarkonsten, det enda verkligt intressanta, ständigt fångslande därför det ständigt växlar, såsom människan själv är en och densamma och ändå en ständig variabel. I de ögonblick skådespelaren-människan är genial, när också teaterkonsten som helhet sin kulmen. Utan att det mänskliga fått sin plats i den, är åter varje slags konst kall och tom.

*

Dekorationsmåleriet är en av teaterkonstens ingredienser, ej mer. Den har en slags likhet med bokbandet och bladen som bära fram dikten till läsaren. Den är medel, aldrig självändamål. I det ögonblick det dekorativa elementet tränger sig fram och pockar på uppmärksamhet utslutande för egen del, är det direkt av ondo.

Vårt moderna dekorationsmåleri började som en sund reaktion mot den djupa okonstnärlighet, till vilken scenbilden under den allmänna smakförskämningen på 1800-talet sjunkit ned. Hantverkare hade alltför länge målat dekorationer, nu ville konstnärer skapa sådana och ge dem konstens prägel. Denna tendens har slutat i det absurda. Alla de hastigt uppblossande och avlidna riktningarna i modernt måleri av i går och förrgår ha övat sig och parasiterat på den stackars scenkonsten. Utan ringaste hänsyn till diktverket ha djärva

Daniel Fallströms artikel i Iduns förra n:r i den brännande frågan: skådespelaren och regin har väckt livligt intresse och diskussion. Inlägg för och emot göras. För dagen införa vi några intressanta och klagörande punkter om teater av regissör Ragnar Hyltén-Cavallius, som sympatiserar med Daniel Fallströms farhågor för den moderna teatern.

och halvokunniga målare tillåtits att fritt ställa om dramats bildform så att den passade dem. Att de därvid riskerade dramats hela anda och mening generade dem inte alls. Få teatermålare hos oss ha brytt sig om att verkligt tränga in i teaterkonstens problem, de ha helt enkelt kommit till sin tjänst hos Thalia hjärtligt okunniga, och strax pockat på att högljutt få knuffa sig fram till rampen. De scenbildskonstnärer åter, som ägnat ett helt liv åt sitt arbete, ha blivit ödmjuka och sannfärdiga. Thorolf Jansson t. ex., som för ej länge sedan lämnade Operan, vittnade i en avskedsintervju att hans slutsumma vore denna: scenbilden skall endast tjäna musikverket som ett diskret ackompanjemang i dess egen anda. Och den moderna scenbildens kanske största namn, Gordon Craig, vittnade nyligen ungefär så här: Jag är tacksam och nöjd om publiken, när den lämnar teatern, inte minns mina dekorationer endast försäkrar att de upplevat dramet starkt och sant.

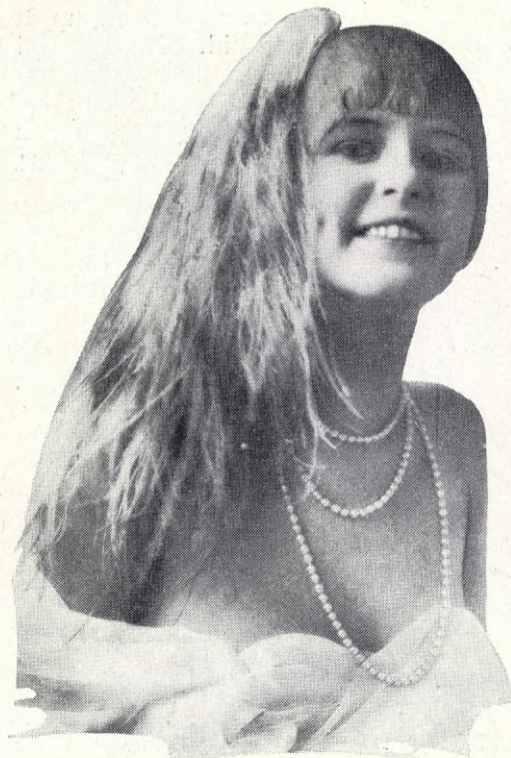
Scenkonstens väsende är rörelse, inre och yttre. Scenbilden står stilla, något så när stilla åtminstone, gudskelov. Visserligen söker man, ofta utan verkliga artistiska avsikter, i onödan väsnas med ljuset, men eljest är den i ro. Skådespelaren och hans konst åter skifta i varje sekund som ädelstenarna i ljuset, han är det själsliga och kroppsliga i ständig rörelse. Därför är han och hans konst scenkonstens kärna.

*

Regissören har en enda, men så också en verkligt betydande uppgift: att be-

vaka diktarens intressen. Gentemot publiken och gentemot skådespelarne. Han skall se till att Dramat blir förverkligat i rätt anda. Många krafter tjäna scenkonsten, han skall stödja dem och visa dem vägen. Ej mer, ej mindre. I det ögonblick han, osynlig, vill synas för egen privat del, överskrider han sin befogenhet. Han skall vara en anonym. Han borde nöja sig med den aktning och beundran han eventuellt kan förvärva bakom ridån. I det ögonblick han försöker knuffa sig fram för att med andra aktörer flämtande ävlas om publikens bevågenhet, är han inne på falska vägar. Hans uppgift är otacksam, och skall vara det. Den moderna regissören lider i många fall av kontinuerlig självöverskattning. I Tyskland vimlar det av storhetsvansinniga scenens generalissimusear. Som inbilla sig att de äro skaparne, som skapa av den döda leran. Som tro sig kunna göra teater utan skådespelare. De åtaga sig att inblåsa konstens liv i elevers näsa och märka inte att de klippt ut marionetter. Vore de ärliga skulle de vid premiärerna vämjnas av att få all sin myckna instruktion tillbaka från en automat. De skulle sucka: om jag i stället haft en riktig skådespelare i den här rollen! De skulle säga sig själva den bittra sanningen att en detalj, en nyans, sprungen fram spontant från skådespelaren, är hundra gånger mer värd än den som regissören hittat på och klistrat på. Han skulle säga att den subjektiva särprägel hos en verklig scenkonstnär är det betagande, det enda verkligt intressanta, att där skådespelaren-människan är genial där när teaterkonsten som helhet sin kulmen. Se där mitt omkväde! Där slutar jag.

RAGNAR HYLTEŃ-CAVALLIUS.

Maskeradsäsongen står för dörren och ni bryr naturligtvis er hjärna över vad dräkt ni skall bära. Bilderna här komma till tjänst med de nyaste uppslagen för frisyrens och huvudprydnadens arrangemang. De små fjäderhättorna med plymer (t. h. och t. v.) äro klädsamma och lustiga och senaste skri. (Från N. K.) Och damen i mitten har förgyllt sitt hår i stället för att ta på sig peruk — denna förgyllningsprocedur, som kanske är lite besvärlig, men som ger en högst chic frisyra användes mycket i Paris och utföres i Stockholm av dess monsieur Antoine, hr O. Gustafsson, la Vogues frisersalong.

**EKSTRÖMS
JÄSTMJÖL**

ALLA SOM BAKA HEMMA

inse värdet av Ekströms Jästmjöl. Ju bättre brödet har jäst i ugnen, desto bättre, mera välsmakande och lättsmält blir det. Använd därför alltid Ekströms Jästmjöl.

— Cream-Phosphatpulveret med den underbara jäskraften.

EN KÄRNKVINNA

STUDENTSKORNAS DONATOR, SOM »GICK TRYGG I STYRKAN AV ÄDEL VILJA».

Selma M. Andersson.

En originell och imponerande dam var tydligen fröken S. M. Andersson, om vars donation till Uppsalastudenterna man nyligen fått meddelande. Med nöje och beundran läser man den koncentrerade bild en hennes släkting här tecknat av henne.

att kunna få studera, hade det legat henne varmt om hjärtat att hjälpa de ekonomiskt beroende kunskapstörstande kvinnorna. På gamla da'r gladdes det henne mycket att höra att flickorna nu hade det så mycket bättre ställt, än när hon började sin bana.

Selma Margareta Andersson var en ovanlig kvinna, rikt och mångsidigt begåvad; under den kärva ytan doldes ett gott och ömmande hjärta, och många äro de, som hon i tysthet hjälpte.

Hon föddes den 13 november 1843 å Forsbo egendom vid Dalälven i Västmanland. Vid 10 års ålder skickades hon med ett matsäcksskrin, som den tidens sed var, till Sala för att gå i skola hos mamsell Lindfelt, där hon visade livligt intresse för studier. Men hennes föräldrar ville inte höra talas om att hon skulle studera vidare. Denna önskan genomdrev hon dock till slut och for till Stockholm, där hon tog lektioner i språk, bland annat latin, musik och andra ämnen, vilket allt hon grundligt tillägnade sig. År 1866 var hon i Uppsala för att genomgå telegrafkurs, blev samma år utexaminerad och fick antagningsbevis. Efter att som extra ordinarie några år ha skickats omkring på olika platser, befann hon sig i dec. 1869 per diligens på väg till Ljusne, där hon erhållit stadigvarande förordnande. Denna befattning innehade

hon sedan i över 30 år, eller tills hon erhöLL pension.

Men den unga energiska telegrafisten grävde inte ned sig i det lilla samhällets stillhet. Redan 1871 begav hon sig ensam på en utrikesresa. Föräldrarna hade föregående år gått bort, och arvet efter dem möjliggjorde denna mycket åtrådade resa. Vid passerandet av Motalaströms utlopp i Vättern skriver hon i sin dagbok: »Min barndoms hägrande sköna vy! Denna jämte Vaxholm var under min skoltid i Sala alltid det längsta, största, vartill jag i en framtid kunde sträva. Och nu befinner jag mig på resa till London—Paris.» — Detta blev inte hennes sista utlandsresa. Hon besökte senare Tyskland, Schweiz, Frankrike, Italien vid flera tillfällen. Språk, folk och konstskatter studerade hon flitigt och grundligt under dessa resor, därom vittna böcker, fotografisamlingar och andra föremål i mängd, som hon medförde hem, samt de med stor omsorg och ordning förda dagboksanteckningarna, som hon efterlämnat. Flera av dessa äro nedskrivna på det landets språk, där hon för tillfället vistades.

Hennes sätt verkade mången gång sträfft och fordrande, men hon ställde de största fordringarna på sig själv. »Bara arbeta» var hennes lösen, och hon levde i vardagslag i sitt vackra hem ett mycket enkelt och sparsamt liv för att kunna unna sig utrikesresor och samtidigt samla till förverkligandet av sitt livs dröm. I en dagbok från ungdomsåren har hon skrivit som motto, det som nog även kan tillämpas på hela hennes liv: »Gäck trygg i styrkan av ädel vilja.» S. B.

FÖR SNART ETT ÅR SEDAN AVLED i huvudstaden en av de kvinnliga pionjärerna inom Post- och Telegrafverket, nämligen fröken Selma Margareta Andersson. Hon efterlämnade en betydande förmögenhet, vilken enligt hennes testamente odelad skulle tillfalla Uppsala universitet, sedan vissa personliga legat blivit utbetalade. 75,000 kr. var det belopp som Uppsala universitet fick mottaga för bildande av en stipendiefond med givarinnans namn. Ur denna fond skola stipendier utdelas till kvinnliga doktorer, licentiater eller möjligen kandidater i och för fortsatta studier eller vetenskaplig forskning.

Denna tanke hade hon städse strävat efter att förverkliga, ty ända sedan sin ungdom, då hon själv, trots att föräldrarna voro välbärgade, fått låna sig fram för

EN TITTEL I LÖFTETS LAND

»DEN FATTIGE ÄR HATAD AV alla sina fränder, ännu längre draga sig hans vänner bort ifrån honom, han far efter löften, som äro ett intet.»

Så gammalt är det, att lova och inte hålla, att det står i Ordspråksboken.

Jag vet knappt något grymmare än att svika ett löfte till den som är fattig. Och »fattiga» äro många. Just för den fattiga betyder ju löftet något! Ett löfte om ett nöje, ett löfte om pengar, ja, bara det minsta lilla obetydliga löfte: »Då ringer jag till dig» eller »du ska minsann få en sak av mig för att du blev glömd till jul» — och den som lovar myser så gott och den fattiga tror och väntar. Och vänta får han, var lugn för det.

Om det lovas rikt folk saker vet jag inte. Antagligen är det en av deras ledsamheter, att dem kan ingenting lovas, de kunna skaffa sig själva vad de skola ha. Den rike fordrar man av och ger inte — men inte ges den fattige heller så mycket. Ideligen, dagligen och stundligen tar man från dem tid, kraft, mod och hopp. Detta rövar man genom att svika i uppfyllandet av löften. Den »fattige» har gjort ett arbete — hur ofta får inte han, som bäst behövde det, vänta på betalning! Den »rike» — allt är ju relativt — säger: »Vad nu? Vad menas? Jag vänder er ryggen om det hän-

der en gång till att ni inte är punktlig.» Men den fattige kan inte vända ryggen till, då har han ingenting alls, en avgrund framför sig. Han sväljer, väntar ett par dar, gör en hovsans fråga — och får löfte. Hopet blossar upp. I dag lovade de att skicka pengar! Och så lovar han i sin tur, gaskarlen som står och väntar eller kanske ännu värre, en ännu fattigare länk i kedjan, lappsomakaren, sömmerskan, frun i magasinet, hon som i sin tur har leverantörer hon givit löften.

Och så kommer det inga pengar. Och ingen ursäkt. Ingen varm, öppen ursäkt: »Förlåt mig! Jag glömdes! Jag är själv illa ställd, fast ni inte tror det...» Nej, lova ingenting och den fattige gör sig påmind efter ett par dagar och är väl medveten om, att nu blir man otålig. Han är efterhängsen, den där. Han är olidlig, vi ska göra oss av med honom, när vi bli så rika att vi ha råd att betala mera.

Vet ni, att detta, som jag här antytt, är en daglig företeelse. I en lång kedja går det — ty den som först sviker ett löfte, gör ofta i långa rader andra till löftesbrytare. Den fattige lär sig ju aldrig att vara skeptisk mot löften — löftet om betalning, om arbete, om hjälp, blir ofta en del av hans existens.

Det underliga är, att folk så beredvilligt lovar. Det är som om ord icke vägde något, man använder helt andra ord än de man skulle bara för fem minuters trevnad, bara för att skaffa sig ett uppskov på en dag. Jag kommer säkert upp i morgon. Jag skickar pengarna på posten i dag. Jag skall sköta om det där åt dig — och ingenting av detta händer. De där pengarna som skulle skickas på posten i dag de komma ju icke och när den fattige efter ett par dagar frågar svarar man: Ja, vi ska se åt. Kanske om lördag.

Somliga av oss ha en nästan sjuklig tro på löften, det är sådana, som mer än andra pinas av klockor som gå galet. Jag för min del kan få ett hat till klockor och kan ändå aldrig släppa dem. Och jag kan aldrig lära mig att inte tro på löften.

Men i går sade någon vänligt frågande: Har du mycket att göra...?

— Hur så? så slog det mig. En sak som jag lovat ombestyras och glömt i en hel vecka.

Jag vämjdes så över mig själv som jag inte gjort sedan den gången, då jag satt i strykjärnskontakten och sedan promenerade ut i staden. (Det brann i golvet, när jag kom hem.) Jag kände mig värre än tre tokiga klockor tillhoppa.

VERA von KRÆMER.

En hälsodryck för alla är
»MATTE REAL»
Äkta Brasilianskt Hälsoté
I ORIGINALFÖRPACKNING.

Gen.-representant för de nordiska länderna HANDELSFIRMAN BRASIL, Skånegatan 31, Göteborg. Repr. för mellersta och norra Sverige A.-B. CARL MORTON, Skeppsbron 36, Stockholm.

D:r Le Gros, Paris:

Matte är en kraftig stimulan för nervsystemet utan någon skadlig inverkan. Det är téet mycket överlägset, vilket senare är mindre stärkande, under det att matte, taget i lämpliga mängder, verkar gynnsamt och reglerande på nervsystemet utan möjlighet till efterföljande störningar.

SMÅSTADEN SAKNAR HUMOR

MEN DEN HAR SIN FRID OCH SKAPAR DE HELASTE KARAKTÄRERNA.

VI BRUKADE SÄGA, ETT PAR AV mina vänner och jag att Paris var »den värsta småstadshåla», som fanns, ty där skvallrades så, att vad man gjorde på förmiddagen i Montparnasse på kvällen redan var känt i Montmartre, för att nu inte tala om att vad man på kvällen gjorde i Montmartre nästa morgon var känt i Montparnasse! Men det var inte bara skvallret, vi anförde som belägg på att vi levde i en småstad. Det kvarter, där vi bodde, bildade för sig en egen liten stad, där man fullt lika snabbt som i en småstad kom i samspråk med människor om sitt eget och sin nästas, kände igen varandra på gatorna och hälsade genom glasrutorna.

Detta borde ju bära vittne om, att nyfikenheten på nästans angelägenheter är lika stor i storstaden som i vilken småstad som helst. Och kanske är den det, liksom också skvallret kan vara lika frodigt där som i småstaden. Men det är i alla fall skillnad, om än denna kanske är mer kvalitativ än kvantitativ. Storstadens intresse för nästan är ofta bemängt med en försonande ingrediens, nämligen humor. Man ser både sin nästa och sig själv mot en vidare rymd — hela den stora stadens. Mot denna rymd blir intresset luftigare, och skvallret får mera färg av mänskighetsintresse...

En av mina vänner sade häromdagen till mig, när vi tillsammans skulle snedda det stora torget i Åbo, och jag uttryckte min häpnad över att det var så kollosalt. Ja, då sade min vän: — Det är ju en gammal sats, att torgens dimensioner i en stad stå i omvänd proportion till stadens storlek. Jag tyckte, att det var en lika spirituellt som riktig anmärkning och vi diskuterade vitt och brett alla fula och vackra torg vi sett i världen. Men när jag på natten låg vaken i min säng utan att kunna sova kom jag att tänka på den där satsen om de stora och små torgen och en annan bild inställde sig för mig. Jag såg i den en symbolik. Torgen blevo för mig identiska med skvallerhärdarna i en stad, gatorna med skvallervägarna. I en stor stad äro gatorna många och långa, breda och smala, raka och krokiga, så olika och intrasslade i varandra, att inte bara människorna utan även människornas tal och skvaller förvillar sig, slinker in på orätta spår och tappar bort sig. När skvallret äntligen når fram till de knappt utmätta torgen, där det skall synas och stöpas,

Av

Alma Söderhjelm

Från Åbos horisont och professor Alma Söderhjelm nå oss dessa meditationer, som skola läsas med nöje både i storstaden och småstaden.

har det hunnit slita av en del av sin fräschör. När man står öga mot öga med alla andra som har liknande eller intressantare saker att förmåla, blir man slagen av den löjliga figur man gör.

Men småstadens vägar och stigar äro korta och raka. På dem löper ryktet fram snabbt och utan hinder. På de stora torgen står man så långt ifrån varandra, att man inte kan se granskande in i varandras ögon. Och när man inte konfronteras tätt, tätt med andra, känner man inte av att man gör sig löjlig.

En av småstadens mest gapande nackdelar är just den, att den saknar det glada felsinnet, sinne för humor och framför allt för självhumor. En småstad är som en ensling, han har så mycket göra med att intala sig själv, att han inte är sämre än andra, att han glömmer bort att uppmärksamma och skratta åt sina egna svagheter. Han har inte någon relief mot vilken han kan se sig själv.

Bristen på relief, på jämförelsepunkter är det som föder en annan typisk egenskap, den envisa uppfattningen, det kategoriska omdömet. I småstaden blir allt så lätt svart och vitt, moraliskt eller omoraliskt, hedrande eller mindervärdigt. En självständig åsikt blir förvandlad till ett avgränsat begrepp, allt blir fastslaget, fastnaglat.

En gängse uppfattning är att man bör söka sig till stora städer, därför att det där finnes så mycket »trevliga och intressanta människor». Och naturligtvis har storstaden att bjuda på en större variation av individer inom vilka urvalet kanske kan kristallisera ut några grupper sällsynta och överlägsna personer. Men överhuvud är dock detta en feluppfattning. När jag tänker efter, har jag träffat lika kompletta elitmänniskor i Helsingfors som i Stockholm, i Stockholm som i Paris. Det är inte individerna, som ha fel i småstäderna, det är omgivningen, atmosfären. Småstaden saknar icke de tänkande och de talande, den saknar däremot i högsta grad de mottänkande, med vilka tankarna kunna kasta boll, den saknar radiolyssnarna, vilka ensamma gör radion berättigad. Omgivningen saknas, den omgivning som anammar idéerna och för dem vidare. Det finns ingen marknad, där man kan avyttra sin andliga vara. Småstaden saknar utvidgning, fortsättning, expansion. Det är det som stänger vägarna.

Storstaden har så mycket luftväxlingsmöjligheter. Tankar och idéer jaga varandra, bryta sig mot varandra till ett facetterande virrvarr. Mångtalet gör konkurrensen spändare, spänningen föder en starkare energi, rörelsekraft. Rörelsen i en småstad är endast momentan, och det är tyvärr endast den kontinuerliga rörelsen, som vänder ut och in på atmosfären. Den rör upp de andliga bacillerna så att de yra kring i luften och fastna på kreti och pleti, om man vill

(Forts. sid. 121.)

Prinsessan Märtha bar på Amarantbalen en utsökt vacker klädning i guldfärgad sammot, velour Adonis, med juvelagraff. Ateljé Alex, Märthaskolan. S. Lenkert, foto.

Vetebröd, Sockerkaka, Mjuk Pepparkaka

ävensom många andra brödsorter kunna med allra största fördel bakas med

REYMERHOLMS KRONOLJA

Ingen bismak. Billigare än emör. Begär receptbok.

Insänd denna kupong till REYMERHOLMSBOLAGET, Kronoljeavdelningen, HELSINGBORG

och Ni tillstalles gratis en nyredigerad, aktuell och praktisk kokbok

Namn:

Adress:

KUNGLIG BAL OCH KUNGLIGHET PÅ BAL

KRONPRINS FREDRIK — DANSKA VECKANS GÄST. — AMARANTBALEN — SÄSONGENS STORA HÄNDELSE.

KRONPRINS FREDRIK, SOM NU gästar Stockholm och dansat på Amarantbal, är mycket avhållen överallt i sitt fosterland. Hans uppträdande utmärkes av samma enkla, rättframma, naturliga sätt att vara, som karaktäriserar hans far. De, som känna tronföljaren närmare sätta värde på hans rätliniga karaktär. Som hurtig och stilig officer är han ju självskriven till att vara medelpunkten — inte blott rent sällskapligt — i de kretsar, som stå flottan nära.

På senare år har han varit tvungen att åtaga sig en hel del officiella plikter. Med kronprinsen som beskyddare har varje sak genast fått ett gott handtag. Det är bekant att han är ivrig motorman och som sådan har han presiderat vid öppnandet av utställningar o. d. och hans bil är välkänd både i Köpenhamn och Nordsjälland.

Kronprins Fredrik som privatman... här måste man genast fästa sig vid hans stora och varma intresse för musikens sköna konst. I mycket ovanlig grad är han upptagen av detta intresse, som riktigt har blivit en passion. Sällan försummar kronprinsen en operaföreställning i Det Kgl. Teater, och han följer den med partituret i handen. På många konserter kan man få se honom taga plats bland parkettpubliken, uppmärksamt följande de uppträdande. Han är ivrig Wagnerian och var i fjor tillsammans med drottningen i Bayreuth, varifrån han återvände mycket upptagen av vad han hade hört under festspelen.

Musikmänniskor, som stå kronprinsen nära intyga, att det inte finns någon pose inför detta hans älsklingsintresse. Han spelar också själv piano och har vid flera tillfällen, när livgardets lysande orkester konserterade vid hovet, roat sig med att gripa taktpinnen och anförda musiken som en annan maestro. Vid ett annat enskilt tillfälle har kronprinsen dirigerat en amatörstråkorkester, sammansatt av damer ur bourgeoisie.

Kort sagt, vi ha en verkligt musikalisk kronprins, och när därtill kommer ett hurtigt, naturligt, älskvärt och rättframt uppträdande förstår man nog, att han överallt i in- och utlandet möts med sympati. Sista gången han var ute och reste var till London, nu i vintras. De stela brittena kunde inte motstå denna »blonda, nordiska viking» och hans charmörleende. Tidningarna skrevo, att om man skulle bedöma den danska tronföljaren endast efter det yttre, måste man taga honom för engelsman — vilket ju i London är en mycket stor komplimang. I danska föreningen höll han ett stilfullt tal — kronprinsen har ordet i sin makt — och efteråt svingade han som briljant dansör om med de unga damerna.

V. S.

En titt på Amarantbalen.

Kanske var Amarantorden en gång i tiden en mycket viktig och exklusiv institution med stränga gränser för vanliga dödliga. Nu har den i varje fall blivit bara en angenäm förevändning för en bal med ceremonier, som alla sitta och titta på och

Kronprins Fredrik av Danmark i sin bil.

Vår korrespondent i Köpenhamn presenterar Amarantbalens kungliga hedersgäst och en medarbetare delger några intryck från balen, som ägde rum lördagen den 28 jan. i Royal och Grand hotell. På nästa sida ses några balgäster, fotograferade i sina baltoaletter.

deltaga i med ett roat och halvt generat leende. Men vacker är festen alltså med kunglighet i spetsen och en publik, som visserligen inte varenda en har sitt namn i adelskalendern, men som inte går av för hackor ändå.

Hela Royals vinterträdgård, matsal och café omvandlade till balsal med salongs möbler och mattor i arkaderna — det är en ståtlig syn, som hitintills endast Amarantbröder och systrar förunnats att se, ty alla ev. gratisåskådare från hotellets andra avdelningar hade utestängts bakom förkittade fönster uppefter hela vinterträdgårdens väggar. Och så länge recipienternas köer stodo väntande bakom samma fönster hade de svårt att ge sig till tåls, fönsterna flögo upp och ungdomarna både sträckte och gävo hals. Till stor förskräckelse för deras mammor och andra stadigare damer, som sutto nere i trädgården och värdigt avvaktade majestätets ankomst. Denna lät något vänta på sig och skedde inte genom den dörr, som väntat var och som extra upptagits under dagens lopp. I konungens sällskap gjorde även kronprinsen, prins Eugen, prins Carl och prinsessan Ingeborg entré, den senare iklädd en charmant toalett av mjuk silverlamé med strass och släp, en av de mest utsökta klädningar vi sett på den slanka och paranta prinsessan. Vilket inte vill säga litet.

Därpå kunde ceremonien ta sin början och recipienterna intåga. Med ungdomlig grandezza ledde ceremonimästarrinnan, grevinnan Marianne Bernadotte, f. de Geer, och de prestaverande damerna, fröknarna Margaretha d'Otrante och Elsa Wrede, vid herrar funktionärens sida den lysande kön. Den Amarantblå färgen dominerade i deras toaletter, grevinnan Bernadotte bar ljusblå crêpe Georgetteklädning med strass

och långt hovsläp av silverlamé (från Aug. Lundin) och prestaverna, den ena blond och den andra mörk enligt föreskrifterna, blå tyll degradé i graciösa kaskader. (Aug. Lundin.) Sedan satte man ögonen på högspänn för att riktigt inpränta synen av de kungliga recipienterna — vilken korseld av intensiva blickar från vid pass 800 par ögon riktades inte i detta ögonblick på dem! Först prinsessan Märtha i guldgul sammet vid danska kronprinsens hand — de se nog lite nervösa ut båda två — så prinsessan Margaretha i cyklaménfärgad lamé och tyll och prinsessan Ingrid, lugn och säker, i klädning av lila tyll och strass. De unga kungliga damerna göra de djupaste hovnigningar för stormästaren greve Adam Lewenhaupt och stormästarrinnan friherrinnan Ruth von Essen, f. Wallenberg. Prinsessan Ingeborg nickar och ler åt sina döttrar och prinsessan Ingrid växlar en kyss på kind med sin farfar och niger djupt. Men så niga i stället alla andra balens damer för henne, ja, även den unge prins Sigvard, som kanske är van vid lite kamratligare former från Uppsalas nationsbaler, får en och annan knix av sina damer.

Societetens ungdomar just nu uppleva sin ungdom i en lycklig tid. I kungl. slottet finns flera ungdomar än på länge, dansanta prinsar löjtnanter och studenter och söta unga prinsessor, för vilka baler ges. Det är fest och rörelse och glans över säsongen. Man har användning både för sin danskola och sin sömmerska. Så belåtenheten med sakernas tillstånd finns på mer än ett håll.

Allt vad huvudstaden och många andra landsändar med förresten hade av förnämt, skönt och elegant var samlat på Amaranten. Att i detta myller av mer än 400 baltoaletter nämna en och annan vore orättvist, det blevo då bara dem, som blicken råkar falla på. Men i stort frapperades man av att lyxen icke var uppseendeväckande — en klädning är inte mer än en klädning nu för tiden, en liten ganska anspråkslös tygbit, som inte ger plats för så mycket extravaganser. Må vara att sådana ses på parisiska mannekänguppvisningar, på Amarantbalen presenterar man sig i den mera pålitliga och solida genren. De unga flickorna gärna i stilkäddningar med massor av tyll och chiffon, de äldre i laméer, sammet och pärlklädningar. Man ser mycket vackert och smakfullt och gediget, mindre något raffinerat och stilfullt. Och lika gott är kanske det, ty det vore oss fjärran att motsäga någon moder, som inpräntar flärdfrihetens dygd i sin dotter. Om hon nu verkligen gör det.

Balen öppnas av prinsessan Ingeborg, som dansar med ceremonimästaren och kronprinsen med stormästarrinnan. Kronprins Fredrik av Danmark dansar ut med prinsessan Märtha och tycks inte vara obekant med charleston, som annars dansas mycket litet under kvällens lopp. Man föredrar den gamla hederliga jassen.

Så går dansen till supén, dukad i hotellets alla våningar — för de kungliga i salonger mot Strömmen och med bord dekorerade med röda tulpaner och liljekonvaljer. Och sedan dans igen.

— e.

5:—

Ett gediget och billigt praktverk
Carl Larssons: Svenska kvinnan genom seklen.
Rekv. direkt fr. Iduns Exp., Sthlm. Fraktfritt Kr.

5:—

Pröva **Tuppens Zephyr**
och Ni köper ingen annan.

P Å A M A R A N T B A L

TOALETTELEGANS
FRAN DEN LY-
SANDE FESTEN
PÅ ROYAL.

Bland gäster på Amarant-
balen sågos här fotografe-
rade damer, samtliga i
voalette, från Madame
Alex, Märthaskolan. S.
Lenkert, foto

Fröken Karin
Thott, dotter till
friherre A. Th
Thott, Hälsing-
borg, och hans
maka, f. Reuter-
skiöld, i en gra-
ciös klädning av
grön chiffon.

Silverlamé och silverspets hade fröken Ellen
von der Gräben, dotter till grevinnan A.
Planting-Gyllenbåga i f. g., valt för sin toalett.

Grön silverageorgette var ett effektivt mate-
rial i den toalett, som bars av grevinnan Lilly
Mannerstråle, f. Wachtmeister, maka till rytt-
mästare K. Mannerstråle.

I mitten: Fröken Barbro Gyllenkrok, dotter till
majoren, greve S. Gyllenkrok, och hans maka, f.
Löfwall i tyll rose degradé.

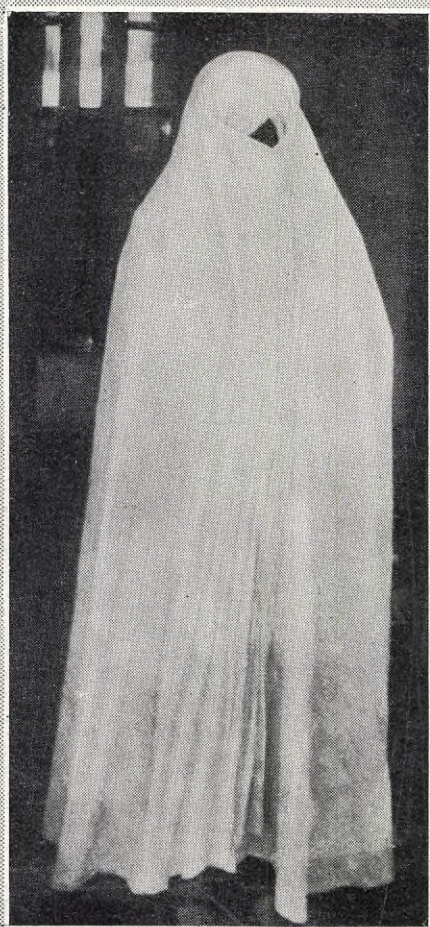

Grevinnan Adèle Planting-Gyllenbåga, f.
Wachtmeister, maka till regeringsrådet E.
Planting-Gyllenbåga, bar en silverskimrande
blågrön sammetsklädning.

KVINNOR MED SLÖJA OCH UTAN

PERSISKAN AV I GÅR OCH I DAG.

Dessa bilder av den persiska kvinnan och hennes ställning, som alltså väger mellan en gammal tid och ny, äro både vackra och upplysande.

Det ser ut som ett vitt spöke, men är i verkligheten en persiska på promenad i sitt hemland, där kvinnorna ännu till största delen leva sitt instängda haremsliv och inte få visa sig för världens blickar.

En persisk bondflicka, som lyft på slöjan.

Sin morgonritt tar den beslöjade persiskan inte till häst, utan till åsna.

Men det finns också en ny tids kvinnor i Persien, många av dem ha studerat nya läror utomlands och planterat om dem hemma — här ses en ung dam ur Tebris' societel, som utbildat sig till sjuksköterska.

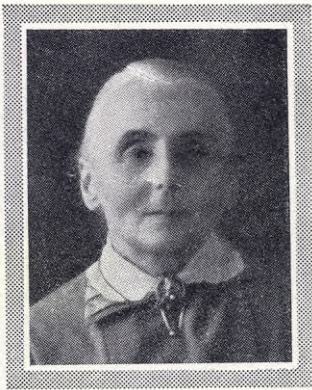

Hembiträdet i de persiska familjerna bär också slöja till sin f. ö. europeiska dräkt, men i arbetets brådska slår hon ibland tillbaka slöjan och i ett sådant ögonblick har fotografen fångat henne.

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

HEDDA LOVÉN.
Fröken, Malmö. Dotter till
prostén Nils Lovén och hans
maka, född Skytte af Sätra.
85 år den 7 februari.

ELINA BENCKERT.
Fröken, Luleå. F. d. förest.
för Elem.-lärov. för flickor i
Luleå. Dotter till konsul H.
A. Benckert.
75 år den 9 februari.

CARIN PALANDER.
F. Hasselquist, Stockholm.
Änka efter överstelöjtnanten
Axel W. Palander.
70 år den 8 januari.

LAURA KEMPPF.
F. Gondret, Stockholm. Maka
till f. d. kaptenen vid Kungl.
Flottan C. G. G. Kempff.
70 år den 5 februari.

OLGA HASSELBERG.
F. Arbman, Grundsunda, Hu-
sum. Maka till kontraktspros-
ten, teol. d:r Carl J. E.
Hasselberg.
70 år den 9 februari.

HELESINE LJUNGGREN.
Fröken, Lund. Lärarinna vid
Lunds fullst. lärov. för flic-
kor. Dotter till prof. Gustaf
Ljunggren o. hans maka, f.
frih. Ehrensvärd.
70 år den 9 februari.

CLARA MONTELIUS.
Fröken, Stockholm. F. d.
tjänsteman i Sv. livförsäkr.-
anst. Oden. Dotter till hov-
rättsrådet O. A. Montelius o.
hans maka, f. Norin.
70 år den 9 februari.

ELLEN HÄRLEMAN.
Fröken, Töreboda. F. d. lä-
rarinna. Dotter till trafikche-
fen Christian Härleman och
hans maka, född Lokrantz.
65 år den 6 februari.

ZELMA ENANDER.
F. Ahman, Grästorp. Änka
efter kyrkoherden i Tengene,
prostén Karl P. Enander.
65 år den 8 februari.

WILMA SUNDELIUS.
Fröken, Ljusdal. Telegraf-
kommisarie i Ljusdal sedan
1907. Dotter till telegrafdi-
rektören J. F. Sundelius o.
hans maka, f. Hultman.
60 år den 4 februari.

NINNI OUCHTERLONY.
Fröken, Stockholm. Bank-
tjänsteman. Dotter till revi-
sorn i K. järnvägsstyrelsen
Emil Ouchterlony.
60 år den 5 februari.

LISA BERGENDAHL.
F. Ohlsson, Göteborg. Maka
till grosshandlaren Herman
Bergendahl, Göteborg.
55 år den 5 februari.

HILLEVID FLACH.
F. de Neergaard, Stockholm.
Änka efter kammarherren
Sixten S:son Flach, Svensk-
sund.
55 år den 5 februari.

INGEBORG BORG.
F. Schultz, Ystad. Maka till
konsul Emil A. Borg.
55 år den 7 februari.

MÄRTHA OLDENBURG.
F. Eriksson, Nyköping. Maka
till läroverksadjunkten, fil. lic.
Henrik Odenburg.
50 år den 4 februari.

SIGRID CRONQUIST.
F. Nordenson, Malmö. Maka
till praktiserande läkaren, med.
d:r Carl Cronquist, Malmö.
50 år den 5 februari.

TULLIE KOCH.
F. Helander, Falköping. Maka
till borgmästaren i Falköping
Sigurd Koch.
50 år den 5 februari.

**INGEGERD REUTER-
SKIÖLD.**
F. Wikland, Västervik. Maka
till lasarettsoverläkaren, d:r
Adam Reuterskiöld.
50 år den 6 februari.

**ELSA VON KRUSEN-
STJERNA.**
F. Benckert, Stockholm. Maka
till bankinspektören Folke von
Krusenstjerna.
50 år den 9 februari.

AGNES SUNDBERG †.
Fröken, Järsö. Förestånda-
rinna för Hälsingegårdens
lanthushållsskola för kvinnor,
Järsö.
* 1883, † den 24 januari.

Till efterrätt

finns inget godare och
lättare att anrätta än

ETT GAMMALT VÄRDSHUS KAN VARA BRA

AV KÅRE JOHANSSON.

MIN UNGA, FÖRTJUSANDE HUSTRU och jag ha aldrig grälat och aldrig varit oense — utom förstås den där sommaren för snart tre år sedan, då vi voro på kongresser bägge två, så att vi höllo på att alldeles drunkna i flödande diskussionsämnen. Vi kunde inte äta frukost utan att lösa världsgåtor, inte gå i säng utan att finna upp nya och olösta.

Jag är en bestämd man, och jag tål inga flickor, som bara äro baldockor och våp. Min fru var därför en bestämd liten kvinna med stolta, stålblå ögon och en liten söt fast något trumpen mun. Hon putade ut med den något, när hon resonerade vetenskapligt och det gjorde hon ofta. Hon är nämligen mycket intelligent. Till och med mera än sin man. Förr var jag en smula rädd för henne, därför att hon var så begåvad. Nu är jag inte ett dugg rädd längre.

När hon blev alltför teoretisk, och munnen putade ut alltför mycket och förstörde hennes utseende, brukade jag kyssa henne. Det hjälpte nästan alltid lite grand. Den där sommaren hade inte ens detta någon önskad effekt. Därutav kan förstås, att vi voro mycket fientliga mot varann, och att våra åsikter divergerade högst betydligt.

Vi hade rest till London strax före mid-sommar. Jag skulle vara med om den stora anglo-katolska kongressen, den där, ni vet, som skickade telegram till påven och helt dansade efter biskopens av Zansibar pipa. Men jag var mycket glad och lycklig över detta förhållande, ty mina åsikter ansluta sig nästan på alla punkter till biskopens av Zansibar meningar, såsom skuggan vanligtvis hämtar form efter kroppen. Undantag finnas ju som bekant. Men de äro betydelselösa.

När vi superade tillsammans, två gånger i veckan på Carlton, annars hemma på det

Den första allvarliga misshälligheten i ett ungt äktenskap och hur den lyckligen löses, är här med mycken humor berättat.

enkla hotellet vid Bloomsbury Square, pratade jag bara om rökelse och mässkläder, och gick då och då in på viktiga frågor såsom om reserverandet av Sakramentets och Bönbokens föreskrifter. Maja-Lisa såg uttråkad ut efter tio minuter.

— Du är ännu ung till åren, sa' hon, och ändå är du en gammal kuf och stofil, som bara har museimannens perversa intresse att samla, samla och åter samla. Han samlar såkakor, julkusar, stenyxor och allmogetofflor. Du samlar unkna trosföreställningar och möjliga dogmer, är du ett enda dyft bättre, va?

Jag teg en gång skuldmedveten, och så började hon tala. Jag fick inte bli uttråkad efter tio minuter. Jag fick inte knysta förrän efter tre kvart. Hon deltog samtidigt i moderna kvinnokongressen för fångväsendets humanisering, och skildrade med fart och kraft sina erfarenheter och rön. Det var mycket bra alltsammans, och jag kände ett stung i hjärtat, att jag hade så lite reda på fångvården i olika länder. Men så kom den stora skrällen.

— Kan du tänka dej, i kväll talade en sådan fånig fransyska. Hon sade, att männen äro kvinnorna överlägsna ifråga om vissa själsegenskaper, och att kvinnorna äro männen överlägsna ifråga om andra. Den sista biten av påståendet förstår jag och gillar högt och rent, men den första är väl urfånig, säj? Mannen skulle ha större fysiskt mod än vi! Det är så man kan skratta! Kände människan inte till Jeanne d'Arc eller Charlotte Corday? Eller alla dom andra? Karlarna ha uppträtt i flock och hållit oss nere i träldom. Men har dom varit modigare för det? Jag bara frågar!

— Snälla du, jag skulle kunna vederlägga dej tusen gånger om och försvara fransyskan, men jag vill inte göra dej ledsen, liten. Låt oss prata om något annat istället.

— Alltid är du så där överlägsen. Det är du, bara därför att saken är sjuk. Simmar jag inte flottare än du kanske, vågar du gå så tunnklädd som jag, vågar du sätta över New-Oxfordstreet lika klämmigt och rappt som jag? Vågar du rida eller göra såna gymnastiska kullerbyttor som jag, va? Jag vill verkligen ha svar. Ett bestämt svar. Anser du, min äkta make, att mannen överträffar kvinnan med avseende på fysiskt mod? Ja eller nej! Jag visste aldrig, att du var så stinkande självgod och så lumpet högfärdig!

Av denna lilla harang förstås lätt, att min lilla hustru ännu var bara barnet, och ännu egentligen inte förstod de nobla och starka moderna kvinnor, som ledde kongressen. Ty till dem hörde fransyskan. Jag visste, vad hon gick för. Därför nöjde jag mig med att svara stillsamt:

— Kära du, du syftar på madame Dupont. Det är hon som talat i kväll. Jag vet att hon har rätt i vad hon säger!

— Också i detta?

— Ja, tyvärr också i detta!

Maja-Lisa gav mig en kall, föraktfull blick och steg upp från bordet. Hon är lik en drottning, när hon är så där ond. Det brukar gå över på två timmar, det visste jag av denna kongressommars föregående skärmytslingar. Nu såg jag något beslutamt i ögonvrån. Jag fruktade, att hon skulle bryta ut i några vredgade ord. Det gjorde hon inte. Då fruktade jag ännu mer... Jag förstod, att jag inte hade något fysiskt mod alls, eftersom jag nu blev så rädd för hennes köld. Jag var en simpel lögnare, men för stolt att erkänna det.

Därför teg jag också, och det var inte vackra änglar som svävade genom rummet. Så sade hon långsamt och med eftertryck på varje stavelse:

(Forts. sid. 125.)

Torsdagen den 19 januari sammanvigdes i Oscars kyrka i Stockholm tandläkaren, med. kand. Folke Jacobsson, Eskilstuna, och fröken Lilly Testor, dotter till framlidne fabrikören F. Testor och hans maka, numera gift med fabrikören R. Wessman. (Lamm, foto.)

I Lunds domkyrka sammanvigdes lördagen den 14 januari löjtnanten i Fortifikationens reserv Egon Tideström och fröken Zaid Eckardt, dotter till trädgårdsdirektören Nils Eckardt, Lund, och hans maka, född Söderberg. (Bagge, foto.)

Dagens bibelord.

Utvalda för Idun av prinsessan Ebba Bernadotte.

Den som vederkvicker andra, han bliver själv vederkvickt. Ordsprb. 11:25.

Givna och eder skall varda givet. Lukas 6:38.

Intet är fördolt utan för att det skall bliva uppenbart. Markus 4:22.

Akten på vad I hören. Med det mått som I mäten med, skall ock mätas åt eder. Markus 4:24.

Faren icke vilse. Gud låter icke gäcka sig. Ty vad en människa sår, det skall hon ock skörda. Galater br. 6:7.

Den som sår i sitt kötts åker han skall av köttet skörda förgängelse, men den som sår i Andens åker, han skall av Anden skörda evigt liv. Galater br. 6:8.

Söken först efter Hans rike och Hans rättfärdighet, så skall också allt detta andra tillfalla eder. Matteus 6:33.

Tiden försvinner så snabbt som en dröm, Ar efter är ila bort.

Livet försvinner likt brusande ström Skyndsamt det hastar så fort.

Dagar som gått komma aldrig igen, Så lyder växlingens bud.

Dock blir ej glömt hur vi använda dem Nej, det står tecknat hos Gud.

Dagar som gått komma aldrig igen, Så lyder växlingens bud.

Dock blir ej glömt hur vi använda dem Nej, det står tecknat hos Gud.

Guldmedalj Nässjö 1922

Guldmedalj Falun 1927

H. M. Konungens Hovleverantör

Tusentals hem

använda numera

Dirigold-bordbestick

Personer med kultiverad smak och ekonomiskt sinne inse behaget och vinsten av att använda Dirigold.

Begär prospekt från

DIRIGOLDS FABRIKER - ÖREBRO
(ALCOMETALLER)

Försäljning i Stockholm: Birger Jarls g. 26
(mellan Sture- och Engelbrektsplan)

GAHNS

Lanoja

TVÅL

skyddar, renar och bevarar hyn bättre än någon annan tvål, och bibehåller hudvävnaden ungdomligt klar och fraîche, mjuk och smidig.

Edert bibliotek är fattigt,

om något av följande förmåliga arbeten saknas. Våra utomordentligt gynnsamma avbetalningsvillkor hjälper Er att omedelbart erhålla det verk Ni önskar.

	Pris	Avbet.
	kr.	pr mån.
FINLANDS RYOR. Av U. T. Sirelius. Rikt illustr. Elegant halvfr. band	55:—	3:—
TEXTILT BILDVERK. Av Emelie von Walterstorff. Rikt illustr. halvfr. band	65:—	4:—
VÄVBOK. Av Palmgren. 2 delar. Häftad	12:—	2:—
Utförlig förteckn. å vävböcker erh. på begäran.		
GAMMAL ALLMOGESLÖJD FRÅN MALMÖHUS LÄN. 6 häft. 40:—, Inb. i halvfr. b.	55:—	3:—
GAMLA MÖBLER. Av Gustaf Munthe. Halvfr. b.	15:—	2:—
MÖBLER OCH HEMINREDNINGAR I SVENSKA BYGDER. Av Sigurd Erixon.		
Rikt ill. 2 halvfr. band	90:—	5:—
Nyutkommen katalog erhålles gratis och franko.		

Westlings Bokavbetalning, Örebro.

Den största platsförmedlaren

i södra Sverige utgör Skånska Dagbladet, vars annonsspalter skänka den bästa överblicken över möjligheterna på arbetsmarknaden. Sök plats och rekrytera Edra anställda genom annonsering i

SKÅNSKA DAGBLADET

— Den svenska landsortens mest spridda dagliga tidning —

Praktiska Nyheter!

SLOTTSSENAP

på hushållsglas i 3 storlekar.

KUNGS-ÄTTIKA

KUNGS-VINÄTTIKA

på karaffer.

Äro marknadens förmåsta fabriker.

Guldmedaljer 1924, 1927.

A-B. UPSALA ÄTTIKSFABRIK

Vill ni ge en middag?

(Forts. fr. sid. 109.)

Då middag en gång gavs på fettisdagen var bordet dekorerat med fastlagsris av nyutsprucket björklöv och vid varje kuvert stod en liten pryddligt ordnad björklövsqvast med instucket placeringskort. Till efterrätt serverades petits choux, fyllda med mandelmassa och gräddskum och arrangerade tillsammans med fastlagsris av choklad.

— När jag har under 12 personer till middag, får de smörgåsbord, men annars inte, säger friherrinnan, herrarna tycker ju om det och att få nubben serverad i stora, hederliga gammaldags brännvinsglas, som jag ärvt från mitt hem. Och soppa förekommer alltid, om det är herrar bjudna. Endast på en middag med idel damer, kan jag utesluta soppan. En klar soppa med någonting till. I mitt hus användes ingen annan buljong än den vi kokat själva. Just nu är rhenlaxen mycket god, och då kan det hända, att vi serverar en kall fiskrätt, t. ex. lax à la daube med en sallad med majonäs i mitten på å la dauben. Jag vill ha mycket grönt i salladen och gärna litet rött också, fint skurna rödbetor helt enkelt kan gå an. Jag tycker om ett färgrikt dekorerat bord och färg på rätterna också. Några nya rätter, komponerar jag just inte numera, det var bara förr i världen, då jag var yngre. Nu överlämnar jag med fullt förtroende hela matlagningen åt min kokerska, som vet precis hur jag vill ha det. En liten improviserad middag med en tre, fyra herrar ska vi ha just i dag, jag har nyss fått bud om att de kommer. Det är smörgåsbord, klar buljong med pastej, hammelsadel och kokt citronpudding, alltså bara vardagslag.

Det hemlagade är bäst.

En annan lycklig värdinna är fru Hildur Malmberg, född Danckwardt, maka till godsägare Klas Malmberg på Arbottna. Fru Malmberg har ett herrgårdshushåll på landet och en våning i Stockholm med värdinnehålligheter på båda ställena. Då Idun hem söker fru Malmberg, har hon nyss kommit från Arbottna, där hon slaktat och tagit reda på en gödkalv, och vad allt kan man inte få av en kalv. Fru Malmberg är i den lyckliga situationen att för sitt stads-hushåll ha tillgång till produkterna från gården — när man hör henne berätta får man visioner av svenskt 1600-tal, då stormännen hade gårdar på landet och eget palats i Stockholm.

Fru Malmberg har sin glädje i att ge middagar där gästerna trivs, och där stämningen redan från början brukar vara den alla bästa. Fru Malmberg serverar gärna en cocktail på vermouth, gin och angoustura med kanske ett par saker till i blandningen, men däremot inte gärna smörgåsbord, bara ett par sandwich. Till consommén, som alltid har något tillbehör såsom quenel-

IDUN

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Grundlagd av

Redaktör:

Frithiof Hellberg

Eva Nyblom

Redaktionen: ... Kl. 9—5
Norr 9803 — Norr 402
Verkställande direktören
Norr 4304

Expeditionen: ... kl. 9—5
Norr 1602 — Norr 6147
Annonskontoret: Norr 6147
Annonschefen: 1646

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

50 öre intill bred textspalt, 40 öre å övriga sidor e. t. Helmarg. 55:—, halvmarg. 30:— pr gång. Lediga platser och platsökande 30 öre, minimipris 3:60.

Iduns prenumerationspris:

Uppl. A. Praktupplagan

Uppl. B. Vanl. upplagan

Helt år 17:— | Helt år 15:—
Halvt år 9:— | Halvt år 8:—
Kvartal 4:50 | Kvartal 4:25

- Steinway & Sons -

Lundholms Pianomagasin

Stockholm
Jakobsbergsgatan 39

Göteborg Malmö

CRYSTALLOSETTER

Vill Ni undvika att bliva fet?

Har Eder läkare förbjudit Eder att använda socker i någon form?

Använd då

CRYSTALLOSETTER!

Antingen de användas till kaffe, te, eller matlagning giva de en ren sötna utan varje bismak, äro absolut oskadliga och betydligt billigare än socker.

En elegant metallask med vridlock, innehållande 500 Crystallosetter, i sötna motsvarande 3,5 kg. socker, kostar endast 50 öre.

Erhållas å Edert apotek eller hos Eder handlande.

Skulle Crystallosetter ej finnas å Eder plats så sända vi Eder en ask som prov mot insändande av 50 öre jämte Eder adress å vidfogade kupong.

v. HEYDENS NEDERLAG

N. Smedjegatan 28, Stockholm

Sänd mig som prov 1 ask Crystallosetter, 50 öre närslutes i frim.

Namn

Adress

Postanstalt

Advokaten Eva Andén

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund. Herkulesg. 14, f. d. Lilla Vattugatan 14. Tel. 7575. STOCKHOLM. Tel. 7576.

Specialitet: Familje- och arvssaker, Botredningar och testamenten. Även skriftliga förfrågningar.

Allt För

Maskisen

Den stora frågan är, hur man skall kostymera sig. Tänk då på N. K., där Ni kan låta sy kostymen och köpa Edra skodon, strumpor, handskar m. m. samt maskeradillbehör av alla slag.

A/B NORDISKA
KOMPANIET

Magsyra, halsbränna och kvälningar

tar man bort med ett glas *Fruksalt-Samarin* som på samma gång renar och upprättar blodet, utdrivar den skadliga urinsyran från kroppen, befriar magen och tarmarna från otjänliga ämnen, gifter som måste bort.

Fruksalt-Samarin bör man alltid ha i sitt hem för användning vid behov. Pris pr fl. kr. 2.50 säljes å apotek, hos drog- och färghandlare m. fl.

Cederroths Tekn. Fabrik, Sthlm

På långresan

äro reseffekterna av utomordentlig betydelse för trevnaden och trygghetskänslan. Erfarna resenärer rekommendera att resa med den för sin praktiska inredning världsberömda, i Sverige endast hos PUB tillhandahållna

HARTMANN
Garderobkofferten.

“Allt för resan“

finner Ni bäst hos

Paul U Bergström & Co

NORR:

13 Hötorget,
Drottninggatan 74-78.

SÖDER:

54 Hornsgatan,
mitt för Adolf Fredr. Torg.
STOCKHOLM.

ler eller dylikt, både madeira och rödvin. Till kötträtten, som kan vara poularde eller anka med apelsinsås, ofta en sallad som man kan variera i det oändliga. Liebfraumilch är ett vin, som fru Malmberg tycker om till köttet, men de franska vinererna som bourgogne och champagne förekomma också på hennes middagar. Färiska champinjoner, som det numera inte är svårt att få köpa, är utmärkt att servera som tillbehör till fiskrätter eller mellanrätter. Fru Malmberg är alltid färdig att tänka ut något nytt, att pröva nya sammansättningar och anser, att de kokfruar man kan få i Stockholm i många fall till och med överträffa de stora restaurangernas kökschefer. I sitt hem kan man göra en middag med mycket mera personlig prägel på maten — ja, just på maten! — än vad någonsin kan förekomma på en restaurang, vore den än aldrig så elegant. Och det är på personligheten det hänger — även då man lagat mat.

För att höra till de lyckliga värdinnorna måste man äga intresse för mat, kärlek till nästan och gott humör — så definiera visserligen inte någon av de av oss tillfrågade värdinneskapet, men dess hemlighet ligger nog fördold där. ETH. K.

Småstaden saknar humor.

(Forts. fr. sid. 114.)

eller inte. Man undgår inte smittan, ty den finns överallt.

Men genom de stängda vägarna kastas man tillbaka till sitt eget, motas att vända om och leva, om inte i ett dödvatten så åtminstone i lugnvattnet. Småstadens liv blir därigenom ett liv utan omsättning. Det blir enformighet, slentrian. Bara ett litet bevis. Häromdagen visade jag för en ung person ett porträtt, som jag hade fått. Det var ett mycket intressant och talande porträtt. — Herregud, utropade han vid åsynen av detta. Det är ju löjtnant M. från Karlskrona. Hans ton uttryckte trötthet och leda, nästan förakt. Men när jag undersökte saken, hade han intet annat än gott att säga om mannen som porträttet föreställde. Det var bara det att han själv var hemma från Karlskrona, och hade, som han sade, »i alla tider sett den där löjtnanten dra kring på Karlskrona gator». Det var åter bara slentrian, som födde det utleda uttrycket och den överlägsna tonen. Men tänk om han kunnat säga: jag råkade honom förra våren i Paris! Det hade nog blivit en annan fläkt över återseendet.

En småstad är som ett tumanhandssamtal, eller en familjemiddag. Man resonerar inte partipolitiskt, filosofi eller dadaism när två äkta makar ha en lugn stund tillsammans och blir inte så gärna spirituellt och andligt spänstig, när barnen komma hem från skolan och familjen sätter sig till bords. Sällskapslivet driver fram de andliga synpunkterna på ett sätt och spänner intellektet på ett helt annat sätt. Omgivningen, mångtalet — avyttringen!

Men småstaden har sin frid och sitt lugn. De stilla gatorna ligga där utbredda för en och bjuda en att trygg gå sin väg fram. Livet ges en till skänks och man behöver inte anstränga sig för att förvärva det. Småstaden är drömmariets, meditationens själs- och självprovningens ort, den skapar och utbildar de helaste karaktärerna. Om storstaden är inspirationshärden, så är småstaden i stället flitens, spekulatörens och arbetsfredens hemvist.

Just när jag skrivit så långt, kom min vän in, han som hade talat om de stora och små torgen. — Vad du än säger om vår stad, sade han, så glöm inte, att allting är relativt. Kommer jag från London till

DEMETER

Kosmetiska medel kunna varken hela eller dölja hudåkommor.

Den som vårdar sin hy efter vetenskapliga metoder, vilka hålla den frisk, har intet behov av artificiella medel såsom sminkning. Den modärna kvinnan har börjat anse smink som ett tarvligt hjälpmedel i skönhetsvården. Ett målat ansikte ger intryck av nödvändigheten att dölja någon obehaglig hudåkomma. Men kosmetiska medel kunna i verkligheten icke skyla hudens brister, ej heller förbättra en sjuklig hy.

Den som vårdar sin hy efter Elizabeth Ardens vetenskapliga metoder behöver inga konstlade medel för att göra den klar, fin och mjuk, ty

Elizabeth Ardens behandlingsmetod tillgodoser vävningens fundamentala behov. Genom att noggrant rengöra huden — med Venetian Cleansing Cream — avlägsnas alla orenheter, som utvidga och fylla porerna. Genom stärkande — med Ardena Skin Tonic eller Special Astringent — åstadkommes en hastig cirkulation, som gör huden klar och musklerna fasta. Genom att klappa och massera — med Orange Skin Food eller den delikata Velve-crèmen — hålles huden mjuk och fyllig, fri från linjer och rynkor. Om huden blott hålles frisk, blir den naturligt vacker.

Elizabeth Arden rekommenderar dessa preparat för hudens vård i hemmet:

Velva Crème (Velva Cream). En utsökt crème, som ger näring åt ömtålig hud samt håller den mjuk och jämn. Rekommenderas för ett fylligt ansikte, då den ger näring utan att vara fettbildande. Kr. 4.25, 7.75.

Orange Hudnäringsmedel (Orange Skin Food). Utbred denna mjuka närande crème rikligt över ansikte och hals varje morgon och kväll. Den utjämnar rynkor och giver huden en jämn yta och ett välvärdat utseende. Utmärkt för ett smalt, färat eller åldrat ansikte samt som ett medel att förbygga färor och hudens förvissnande. Kr. 4.25, 7.—.

Purgerande Crème (Cleansing Cream). En lätt, ren crème, som smälter av ansiktets värmen, tränger ned i porerna, där den upplöser och avlägsnar alla de orenheter, som annars försäkra

pormaskar och skrovlighet. Uppmjukar och utjämnar huden, samt gör den jämn och mottaglig. Användes varje morgon och kväll såsom ett första steg i behandlingen av ansikte och hals. Kr. 4.25, 7.75.

Ardena Hudstärkningsmedel (Ardena Skin Tonic). Stärker, ger fasthet åt samt återskänker huden dess vithet. Ett mildt blekande och sammandragande preparat att användas samtidigt med och efter Cleansing Cream för att stimulera cirkulationen samt göra huden klar och ren. Kr. 4.—, 8.75.

Speciellt Astringerande Medel (Special Astringent). Att utbredas över ansikte och hals med små fasta uppåtriktade slag. Lyfter och ger fasthet åt cellvävnaderna, återskänker musklerna elasticitet, utjämnar konturer och drager samman huden. Kr. 8.75.

Elizabeth Ardens preparat försäljas hos:

STOCKHOLM
A.-B. Nordiska Kompaniet
MALMÖ
Lejonets Parfymeri

GÖTEBORG
Olivia Pihlström,
Grand Hotel Haglund

ELIZABETH ARDEN

NEW YORK, 673 FIFTH AVENUE

LONDON 25 Old Bond Street
BIARRITZ 2 rue Gambetta

PARIS 2 rue de la Paix
CANNES 3 Galeries Feuries

Copyright reserved: Elizabeth Arden Ltd.

När tyngden på tråden blir för stor

äro störningar oundvikliga. Det är på samma sätt med edra nerver. När musklerna på grund av förkylning bli hårda, trycka de på nervtrådarna, och därvid uppstå de så kallade reumatiska smärtorna.

Aspirin-Tabletter driva blodet hastigare genom de hårda musklerna, som därefter åter bli smidiga och smärtorna försvinna.

Aspirin-Tabletter äro endast äkta i originalförpackningen „Bayer“ med det gula bandet och garantimärket.

Pris kr. 1—

Använd mera

Chesebrough's Vaseline — Användandet av detta förträffliga medel mot många åkommer är mycket mera utbreddt än man i allmänhet tror, och det är en förvånansvärd massa saker, det kan användas till: skrämor i huden, hudlöshet, brandsår etc. Det hjälper förträffligt mot torrt och ömtåligt hår, hårets avfallande, mjäll i håret etc., samt kan dessutom med fördel användas till många olika ändamål i ett hem. Järn-, stål-, trä- och lädersaker kunna göras vackra och hållbara genom att behandlas med

CHESEBROUGH'S Vaseline
(uttalas Tjijhsbros)
Endast garanterat äkta i originalförpackningar med klöverblads-varumärket.

Evig ungdom!

Evig ungdom endast vinnes Varest YvY-tvålen finnes.

IDEALET

nar i alla tider för varje kvinna varit en skön och fräsch hy. Använd därför dagligen det behagligaste och mest effektiva medlet för rationell skönhetsvård, den av rent vegetabiliska oljor och essenser framställda

YvY-Tvålen.

Pris 1 kr.

Berlin, så tycker jag att Berlin är en småstad, och samma intryck har jag, när jag kommer från Berlin till Stockholm. För att nu inte tala om hur jag känner det, när jag kommer från Stockholm till Åbo... Han har så rätt. Allting är relativt. Också till vida, att småstaden av i dag inte mer är lik småstaden av i går. Den har ryckt närmare storstaden genom flygplan, telefon och radio. Ännu några år till och den kanske inte mer existerar. Eller snarare: vi få kanske uppleva något som kunde kallas för småstadens renässans. Kanske skall småstaden då kunna realisera det ideal av rörelse och harmoni i förening, som den jäktade nutidsmänniskan förgäves söker i storstadens hetsande oro och småstadens döda ro.

Liv och leverne i Delsbo.

(Forts. fr. sid. III.)

sig till sin grotta. »Vad ensamhet vill säga,» skriver hon den 6 februari, »tycker man sig först riktigt förstå här uppe. Tystnaden är så absolut, att man nästan kan taga på den. Men vilket stoff till ohyggliga romaner och sorgespel, som ligger dolt under denna stillhet i det yttre, ha de sista dagarna åter givit prov på. Just en sådan månljus afton som denna begicks ett förfärligt mord i en av de två gårdar, som ligga uppe i backen på andra sidan viken. I ena gården bor en änka och till henne kom i lördagskväll en bonde från Ljusdal — en stilla, aktningvärd och hederlig man, som lämnat sin hustru sjuk i barnsäng, för att kräva änkan på en penningssumma, som hon var skyldig honom. Änkan gick över till grannen i något ärende, under det att bonden lade sig att vila på sängen. Då hon återkom, fann hon honom död med ett knivstyg i hjärtat. Hans plånbok var orörd och intet spår förefanns av strid eller av några som helst våldsamheter. Senare häktades den enda person, som varit inne i stugan under änkans bortovaro, nämligen den s. k. 'Skjul-an' vars antecedentia äro sådana, att han kan tros om vad som helst. När han häktades, ropade han till sig sin son, en halv-vuxen pojke, tog honom i armen och sade, i det han pekade på länsmannen: 'Se noga på honom, så att du inte glömmet honom, så länge du lever'»

Längre fram på våren blevo emellertid Geetes själva föremål för Delsboarnas in-tresse. En natt blev matboden uppbruten, allt vad de ägde av kött och fläsk blev stulet, tre kalvstekar, två oxstekar och i det närmaste halva »Bisse», som låg ned-saltad i ett stort kar. Anna blev ganska uppskakad, dels över själva förlusten, som med de ofarbara vägarna var i hög grad kännbar, dels ock över att stölden utvisade en från tjuvens sida oroande kännedom om de lokala förhållandena. Hon var dock mer ond än ledsen samt anmärker torrt »att Bisses ändalykt var ett Delsbosvin fullt värdig.»

Sommaren 1879 blev Annas sista sommar i Delsbo. Geete utnämndes i augusti till provinsialläkare i Skellefteå. Det var med saknad Annu nu skildes från Delsbo för att flytta än närmare polcirkeln. Trakten hade till sist blivit henne kär, och hon hade svårt att fatta att det lilla hemmet längre fram på hösten skulle stå öde och tomt och ej längre vara hennes hem utan blott och bart Delsbo doktorsboställe.

Varför har ni hund? I artikeln med vidstående rubrik i nr 4 av Idun hade tyvärr ett misstag insmugit sig, då fru Judit Tiedemann, Saltsjöbaden, uppgavs vara född grevinna Stackelberg. Vi beklaga livligt namnförväxlingen, som härmed rättas.

Lucas UTSÖKTA KAFFEBLANDNING

4.80 PER KG.

Columbia Brand Extra

PAKET FRAKTFRITT 2 1/2 KG. 12.—

PERCY F. LUCK & Co. STOCKHOLM.

Randsydd Barnkängor

från OSCARIA

Svart boxkalv 16 cm. höga skaff

25-27	28-30	31-33	34-36
11:25	12:50	13:75	15:—

Säljes i Oscaria-affärerna samt direkt från Skofabriks A.-B. Oscaria, Örebro.

Alta Viking

Solida. Pålitliga. Urmakare

Eder arbetsförmåga kan ökas med 23%

Engelska läkare, som särskilt sysselsatt sig med trötthetsproblemet, konstatera, att prestationsförmågan genom användning av Sanatogen ökas med 23 %.

Svenska läkare hava i särskilda uttalanden bekräftat, att kropp och själ stärkas genom användningen av Sanatogen. Sälunda intygar en känd läkare: "Jag har vid nervösa fall sett god verkan av Sanatogen, i det att patienterna fått mera självtillit, blivit livligare och fria från det tryck, som ofta lamslar nervösa patienter och hindrar dem att utföra deras arbete."

Läkare över hela världen ha i mer än 24.000 skriftliga uttalanden avgivit sin gynnsamma dom om

Sanatogen

Ni bör själv utnyttja detta kända faktum och ersätta den förbrukade energien och nervkraften genom Sanatogen! Ni kan prestera mera och giver Eder själ förnyad styrka!

I förpackningar från kr. 1:75 å alla apotek samt i färg- och kem. affärer. Önskas ytterligare upplysningar, tyll och insänd bifogade kupong.

A.-B. Sanatogen, Stockholm I. Kungsgatan 99. Tel. 12195.

Sänd mig gratis och franko: Sanatogenprov och broschyr.

Namn:

Titel:

Adress:

JAG ÄR HAVREN

Från Havren har jag kommit. Sedan urminnes tider har jag varit uppskattad för mina enastående egenskaper att försköna huden.

Nu kallas jag

Oatine och **Oatine**
SNOW

och hundratusenden använda mig dagligen, därför att jag är idealet av alla Crémer för hudens vård. Är Eder hud förstörd av sol och luft eller tål Ni icke höstens råa vindar och ostadiga väder, då minns att blott OATINE läker, förnyar och renar Eder hud samt verkar astringerande.

Jag är icke någon lyx,

utan nödvändighetsartikel för varje dam, som önskar bevara huden ren, mjuk och len.

OATINE

och

OATINE
Snow

fås överallt i burkar
å Kr. 2: 50 samt stor
burk med tredubbelt
innehåll å Kr. 5:—
I tuber å Kr. 1:25 och
2:50. I lyxförpackning
till samma pris.

Oatine-Snow gör huden bländande vit och matt
och är oundgänglig som dagcrème.

Tillerkänd 10 Grand Prix & Guldmedaljer.

The Oatine Company A.-B.

London — Paris — Köpenhamn — Stockholm

Fås i Finland i Parfumerie Harrison, 27 Kaserngatan, Helsingfors.

RADIOAKTIVT VATTEN

verkar stimulerande på magsaftkörtlarna, stegrar urinsyre-utsöndringen, ökar ämnesomsättningen, sänker blodtrycket, verkar lugnande på nerverna. — För bekämpande av gikt, ischias, led- och muskelreumatism m. m. synnerligen verksam. För att möjliggöra ett mera allmänt bruk av våra Radeliumelement hava vi sänkt våra samtliga priser med 20 procent. Prospekt kostnadsfritt. Kontroll: Thor Ekecrantz, prof., John Rosengren, leg. läk.

A.-B. Radeliumelement Radioaktiva Vatten

(Firman grundad 1909)

Humlegårdsgatan 29. Tel. 38 13. Stockholm.

JURIDISKA RÅD.

Deklaration.

Fråga: Hur bör gift kvinna deklarerar, då hon har förvärsarbete och det är av hennes inkomster familjen huvudsakligen levat? Får hon ta upp mannens utgifter för ränta? Hans rörelse är nystartad, varför den ännu ej inbringat så mycket, att räntor samt en del nyanskaffningar betalats. Får hon göra avdrag för ett barn samt en tjänarinna?

I juridikens irrgångar obehövande.

Svar: Ränta å upplånade medel, som använts såsom anläggnings- eller rörelsekapital för rörelse eller yrke, få allenast avdragas vid beräkning av inkomsten av ifrågasvarande förvärsverk.

Gift kvinnas inkomst av arbetsanställning eller tjänst samt av rörelse eller yrke skall deklarerar endast om och i den mån ifrågasvarande inkomst överstiger 200 kronor. Därjämte äger hustru, som genom förvärsverksamhet i avsevärd grad är förhindrad att ägna sig åt hemmets skötsel, att från inkomst av dylik verksamhet avdraga kostnad för nödigt biträde i hemmet, dock att avdraget icke må överstiga 200 kronor. Tillika äga makarna gemensamt åtnjuta avdrag med 200 kronor för varje hemmavarande eller av den skattskyldige helt eller delvis underhållet barn, vilket icke uppnått 18 år och icke nästföregående år haft en behållen inkomst av minst 300 kronor.

Gammal räkning.

Fråga: För ett år sedan, då vi gifte oss, köpte vi en gård. Vi ha i dagarna fått påminnelse betala en ljusräkning på 70 kr. Ljusleverantörerna stödja sin fordran på ett kontrakt, som upprättats mellan dem och gårdens ägare för ett antal år sedan, däri gårdens ägare förbinder sig att årligen betala för 10 ljuspunkter till och med år 1933. Gårdens sista ägare har på en särskild handling intygat, att vi icke skola beröras av ljuskontraktet.

Hur förfara i denna sak?

Svar: Det förefaller klokast, att Ni betalar den ifrågasvarande ljusräkningen samt därefter vända Eder till fastighetens förra ägare och återkräva vad Ni sålunda nödgats erlägga. Därjämte böra Ni snarast möjligt sätta Eder i förbindelse med ljusleverantören för att söka genom frivillig överenskommelse åstadkomma ändring i det mellan gårdens förra ägare och ljusleverantören upprättade kontraktet.

Förmyndare.

Fråga: En släkting till mig har på grund av sjukdom förmyndare. Har denne förmyndare skyldighet avgiva redovisning till mig, såsom stående min släkting närmast, för omhändertagda medel? Vilket arvode har en förmyndare rätt att tillräkna sig?

En obekant.

Svar: Förmyndaren är såsom regel skyldig att årligen avgiva redovisning angående sin förvaltning av den omyndiges egendom till vederbörande överförmyndare. Denne åter åligger att varje år till rätten eller domaren överlämna uppgift rörande förmyndarens förvaltning. Då myndlingen dör, är naturligtvis förmyndare redovisningsskyldig gentemot arvingarna.

Förmyndaren äger årligen uppbära arvode med belopp, som kan anses skäligt med hänsyn till förvaltningens omfattning. Arvodet får dock icke utan rättens tillstånd överstiga för år räknat ett belopp, motsvarande fem för hundra av den omyndiges behållna inkomst enligt årsräkning eller sluträkning.

Vilken avmagringskur är bäst?

God motion är aldeles utmärkt, och den viktförlust, man på detta sätt ernår, behåller man ganska länge.

Alla bad, såväl ljusbad som rysk-romerska och andra bad, kunna påskynda verkningarna av en avmagringskur, men den vikt, man förlorar genom dylika bad, tager man hastigt på igen.

Invärtes avmagringskur med Facil-pastiller är absolut det bästa och mest effektiva medlet, därför att dessa pastiller motverka organismens upptagande av födoämnenas fettbildande innehåll och därigenom gradvis avlägsna redan bildade fettansamlingar. Hårtill kommer, att Facil-kuren är absolut oskadlig på grund av sin långsamma verkan. Huden får samtidigt tid att anpassa sig efter avmagringens förlopp, så att kuren ej förfular huden, vilket överdrivet bruk av varmt vatten, ånga och tvål kan göra. Kuren kräver ej heller någon som helst diet.

"Motion och Facil" är smärthetens paroll.

Facil-pastillerna erhållas å apoteken å kr. 4:— för 100 pastiller. Beloppet kan även insändas i frimärken till Central-Laboratoriets Facil-Depot, postbox 365, Stockholm 1, som då sänder Eder ett glas portofritt och diskret.

Waterman's
den penna som
bevisligen
varar i
40 år

Till
Maskerader & Fester
bör varje dam köpa underkläder, höfthållare, strumpor och blommor i Twilfit, Nybrog. 11, som har största urval o billigaste priser i Stockholm.

Piska
och Renovera MATTORNA vid Saltsjöbadens Kem. Tvätt.

HOSTOL
OÖVERTRÄFFAD BRÖSTKAREMELL
H. M. DROTTNINGENS HOVLIVERANTÖR
Sockerbageri-Aktieb. Emil, Sthlm.
Finnes i alla välsort. affärer i hela landet.

När förkylningen och influensan

äro i antågande, gå med ens till roten av det onda. Tag genast ett par tabletter NEO-GLOBOID. Detta utomordentliga medel verkar kraftigt febernedsättande. Huvudvärk och andra smärtor försvinna.

NEO-GLOBOID

I glas om 20 tabletter Kr. 0:95
I " " 40 " " 1:70

Mot reumatism och gikt

finnes ett utmärkt medel i Globoid, framställt enligt recept av Professor i Farmakologi vid Uppsala Universitet, E. Louis Backman. 2 eller 3 tabletter 3 gånger dagligen är fullt tillräckligt för att lindra smärtorna och få dem att på kort tid helt försvinna.

I askar om 20 tabletter .. Kr. 1:45
I glas " 40 " .. " 2:50

GLOBOID

OBS! På grund av tabletternas ovala form äro Globoidpreparaten lätta att intaga. Utan några som helst skadliga biverkningar å hjärta eller mage. Säljes å alla apotek. Akta Eder för efterapningar!

Begär alltid Vitrum's tillverkningar:

- Maltextrakt Vitrum, bästa näringsmedel.
 - Maltextrakt Vitrum med fiskolja, bästa vitaminpreparat.
 - Mineralvattensalter Vitrum.
 - Laxermarmelad Vitrum, bästa avföringsmedel.
 - Sodapastiller Vitrum, bästa medel mot halsbränna.
 - FERROL Vitrum, det kraftigaste aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält, fördrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna.
- Tillverkas å Apoteket Vasens Apoteksvarucentrala Laboratorium, Stockholm. Samtliga preparat finnas på alla apotek.

Hovmanicuristen] JEANNE BOMANS

myrrhatinktur, crèmer och puder tillfredsställa de högsta anspråk. Anv. av H. K. H. Prinsessan Ingeborg.

Verkligt Hygienisk dambinda Tillverkas sedan 20 år i Sverige endast av Göteborgs Kem.-Tekn. Fabr., Göteborg
Försäljes i Sjukvårds-, Parfym- & Vitvaruaffärer. Engros hos Gustaf Hjelm & Co., Regeringsgatan 44, Stockholm.

Svenska Damers

Erkänt förstklassigt arbete.

Liten utstyrel, bestående 3 garnityr, 3 combinations Utfört i linne-battist eller I siden, 1:ma kval. kr. 750. efter egna kompositioner, Specialité: MATTOR i alla prislägen. Lakan och örngott arbetas med skånsk hälsöm och spets. Mattor utförs i svenskt och persiskt garn.

Brud-Utstyrlar

Enkelt, elegant, gediget.

av: 2 pyjamas, 3 nattlinnen 3 duss. näsdukar 3 etuier. Schweiz. opal kr. 385:—.

Hälsömmar, äkta spetsar eleganta monogram.

Elsa Donneré
Åhus
172

GEFLE MANUFABRIK AKTIEBOLAG
STRÖMSBRO

Oblekta, Blekta och Färgade
Vävnader

Tillse att Ni alltid erhåller märket
»SVANEN»

Kommissionslagrens telefonnummer:
Stockholm 96 46 - Hudiksvall 532 - Sundsvall 30 03
Umeå 141 - Östersund 130.

LUNDS DAGBLAD

är den enda tidningen i denna burgna stad med sina bortåt 30,000 invånare. Rik landsbygd.

Följaktligen en av landsortens bästa annonstidningar

Vad varje affärsman bör iakttaga

är, att för sin annonsering välja den tidning, som tillför honom största kundkretsen.

Den bästa tidningen

i Helsingborg, den, som har största spridningen och läses noggrannast samt av alla samhällsklasser. är

Helsingborgs-Posten

- Skåne-Halland. -

ARTI HEMFÄRGER
äro utan jämförelse bäst.
A.-B. EUG. WINGÅRD, MALMÖ.

EMULGON

(MED OCH UTAN JÄRN)

är en vitaminrik fiskolje-emulsion, som innehåller Phospho-Energon och kalk.

Är starkt aptitgivande, stärker muskler och benbyggnad.

Synnerligen välgörande för klena och undernärda personer i alla åldrar,

SPECIELLT FÖR BARN.

SÄLJES ENDAST Å APOTEK

Scen och Film

Lars Hanssons återkomst. Åter en festlig afton på Oscarsteatern. Först var det fru Brunius 25-årsjubileum och söndagen den 22 firades en dubbel bemärkelsedag, minnet av Strindbergs födelse och Lars Hanssons återinträde på svensk scen i sin gamla glansroll som Gustav III. Publiken visade redan vid hans första entré hur glad man var över återseendet. Välkomstapplåden ville aldrig sluta och den första repliken fick hänga i luften en lång stund, innan skådespelaren kunde fortsätta. Lars Hanssons Gustav III är allt fortfarande ett nervknippe, en sensationstyp, en braverande skådespelartyp, men man tror på honom. Gustav III har säkert uppträtt så — ibland. Det är nedgångens och de hopade olyckornas tid, som Strindberg valt till sin kungaskildring. Lars Hansson har slipat rollen i facetter, det är en briljant skapelse, full av liv, utan en död punkt. Att själva stycket har sitt största intresse av vad vi supplerar ur vårt historiska vetande om Gustav III är tyvärr ett faktum. Ur det galleri gustavianer, som Strindberg kallat upp omkring kungen må nämnas Pecklin (Edvin Adolphson) med en utmärkt mask och karaktäristik av den gamle räven och partigångaren, Rune Carlstens förträffliga

dalbonde, Mathias Taube som en ståtlig polismästare Liljensparre. Björne fanatisk och oböjlig som Ankarström. Carlsten hade för övrigt skapat vackra gustavianska interiörer och stämmingsfulla solnedgångar från stockholmstrakten i sin regi. Lars Hansson överhöjdes med blommor och herr och fru Brunius, som sutto i avantscenen hade all anledning att se belåtna ut. Vic.

Man rynkar på näsan åt amerikansk film, missromaner, Nick-Carterböcker och förnäma litteraturdoktorer skulle inte vilja ta i dem med tång. Men när en operalibretto är sju resor värre än alla dessa obscura kulturvälsignelser tillsammans, då ägnas den filosofiska och långgrandiga analyser av samma förnäma herrar. Så har skett med "Ödets makt", Operans senaste nyhet. Men för vår enkla del tycka vi att detta hopplöst farsaväckande s. k. ödesdrama inte är värt ett ord, utom möjligtvis ett beklagande av Verdi, som måst eller valt — hur det nu var — att sätta musik till eländet.

Men Verdi är operalitteraturens stora schlagerkompositör. Hans musik har lidelse, eld och virtuositet. I sina bästa ögonblick har den djupa, skönhetsmåttade ingivelser, i sina sämre är den vulgär. Av båda delarna finns i "Ödets makt".

En omsorgsfull och inspirerad instudering av Verdis musik gjorde resten av aftonens behållning. Leo Blech får ta åt sig stor del av äran. Vilken rytm, elasticitet, precision han får över orkestern. Brita Hertzberg erövrade oss helt med sin stora, friska, klangfagra stämma och sitt — ja, så underligt det kan låta i denna omöjliga roll — besjälade spel. Hr Einar Larsson borde ha en lysande framtid för sig med sin praktfulla baryton, men framtiden kan bli svart eller åtminstone grådasig, vilket nästan är värre, om han som nu sliter ut rösten i dålig sångkonst.

För Verdis, Blechs och Brita Hertzbergs skull tillrådes en kväll på "Ödets makt".

Strindberg firades med Strindbergspremiär på Dramaten. "Leka med elden" verkade underligt förlegad och valhänt på åksådaren av i dag, den har förlorat sin slagkraft, udd och sitt intresse, utanför det rent litteraturhisto-

hålla sin optimumvikt, d. v. s. den vikt, vid vilken de ha sin fulla vigör. De flesta besväras av för tung vikt och därav följande minskad vitalitet.

Det vetenskapligt utexperimenterade och avprövade avmagringsbadet

OSMOS

befrämjar välbefinnandet och ökar vigören.

Tag två — högst tre — Osmos-bad i veckan och Ni kommer att befinna Eder i god form.

Osmos-badet tillredes med lätthet i hemmet och serveras å de flesta badinrättningar.

riska. Men Tora Teje intresserar alltid. Likaså Gabriel Alw.

"Bandet" har desto mera styrka i sin förtätade, intensiva skildring av mänskligt elände, av hjälplöshet inför natur, kärlek och samhälle. Även som dramatisk produkt hör det till Strindbergs starkaste. Muck Linden hade tacksamt stoff för sin realistiska regi, stämningen av svensk tingssal en solig sommarförmiddag var väl fångad och Strixgubbarna roliga. Tora Tejes friherrinna hade en isande apparition och hennes konstnärskap förnekade sig inte heller i denna gåtfulla roll. Gösta Hillberg var en pålitlig och rutinerad teaterbaron. Herr Browallius' kyrkoherde en utsökt liten studie.

F. ö. borde Strindberg spelas mycket oftare i vårt land än på sin födelsedag. Folk skulle lära sig — ja sättas på skolbänken helt enkelt — att han är en stor dramatiker.

Ny succésoperett på Vasateatern — operetten upplever en riktig renässans just nu, något som man väl knappast kunnat drömma om för ett par år sedan. "Hennes Excellens" har i motsats till de flesta operetter en rolig, rent av spännande och inte alls operettbanal handling med ställvis kvick dialog — honnör åt översättaren Oscar Ralf förresten för ett utmärkt arbete. Musiken av en herre, som heter Kransz, är behaglig, men blir väl knappast några större schlagers.

Vasateaterns ram kring "Hennes Excellens" förgyllde inte upp föreställningen, den saken skötte artisterna betydligt bättre. Man saknade Margit Rosengrens kulterbyttor, men fick i stället en elegant — sista aktens dräkt dock åtskilligt missklädsam och misslyckad — verserad, välsjungande och välspelande excellens. Hr Struwe har inte hjältutseendet, men i stället hjältetenoren. Hr

Wallén har både komiskt utseende och komisk ådra som generalkon-sul Kuntz aus Berlin. Elsa Wallin och herr Eggge ett hurtigt par.

När "Hennes Excellens" blir avkortad en halvtimme har Vasateatern sin vårsång som i en liten ask. E. N.

Ett gammalt värdshus kan vara bra.

(Forts. fr. sid. 119.)

— Dessa veckor har visat, att vi inte alls passa för varann. Du är en inrökad medeltidsande med smak för andliga konserver. Jag älskar livet och verkligheten. När vi kommer hem, ska vi inte fortsätta med det här längre. Adjö! Jag visste inte, vad hon menade med "det här", men jag fruktade mig för tredje gången storligen, och det blev verkligen en svår tid.

Efter resplanen skulle vi ligga några veckor efter kongressernas slut på ett ställe i det fagra Hampshire, som heter Medstead. Vi reste dit, artiga och högtidliga mot varandra, och inackorderade oss hos min gamla vän Mrs Bates på Brodlands hemtrevliga bondgård. Vår värdinna förstod nog hur det var fatt, och hon försökte på allt sätt ställa saker och ting till rätta igen. Men Maja-Lisa var obeveklig. Hon ville aldrig träffa mej ensam, och pratade blott stelt och korrekt till mig vid måltiderna — aldrig annars. Jag led visserligen, men inte överdrivet, ty jag visste, att det skulle gå över. Fast nog var det förfärligt envist denna gång. Mrs Bates och jag däremot hade trevliga pratstunder på verandan och vid biljardbordet. Vi läto Maja-Lisa sitta ensam hemma och sura, och togo promenader utåt fälten. Å, vad det friskade opp att i kvällningen vandra över kullarna på gröna vägar! Häckarna vid sidorna doftade av vildrosor. Hjordarna gingo i bet på de yppiga, av vallmo rödprickiga sluttningarna, och fåglarna drillade från de tätta buskagen nästan alltför glatt. I denna gudomliga natur kunde ingen vara ledsen och ond längre. Mrs Bates och jag radslogo listigt och uttänkte grymma försåt för min stackars, lilla, söta fru. Jag kom att avgå med segern, som förstas av nedanstående.

"Vi ska göra en liten fotvan-

Som man bäddar,
får man ligga.

SPIRALMADRASSER

hava vunnit sin enastående framgång tack vare sin genialiska (patentans) konstruktion. Innehålla omkring 500 st. fina stålspiraler i cylindriska domestikfack (ej juteväv) överstoppning ren tagel — i motsats till mindervärdiga dyliska som äro stoppade med krollspint — och dubbla skikt vit vadd. Utgöra på en gång både tagel- och resår-madrass, men kosta ej mera än endera, men äro tioudubbelt mjukare än någondera.

Tillverkas av:

J. Svensson & Bourghardt

Göteborg. Grundad 1881.
Madrassfabrik, Tagelspinneri, Täckfabrik, Fjädderrenseri, Spiralfabrik.
Erh. i varje välsort. sängklädersaffär.

Hämorrhoider

säker fullständig läkning utan operation med de sedan 25 år tillbaka erkända

Anusol-Goedecke

= Suppositorier =

Anusol Goedecke endast äkta i röda askar med firma Goedecke & Co., Chemische Fabrik und Export-Aktiengesellschaft, Leipzig, etikett och plombering. Varning för värdelösa efterapningar och ersättningspreparat.

För Anusol-Goedecke finns det ingen ersättning.

Anusol-Goedecke upphäver snabbt de ofta svåra smärtorna och möjliggör en lätt avföring. Det desinficerar, torkar och läker de sjuka ställena. Inga narkotiska beståndsdelar. Lätt att använda. Fås på alla apotek.

... å så ett kilo
**JAMAICA-
BANANER.**

A.-B. BANAN-KOMPANIET

PÄRMAR IDUN 1927

i rött klotband med guldtryck

finnas nu att tillgå hos hrr Bokhandlare,
Tidningskontor eller direkt från

**IDUNS EXPEDITION
STOCKHOLM**

Gratis medföljer titelblad jämte innehålls-
förteckning. Kronor 2:25 + porto 60
öre. Likvid i postanvisning eller
mot postförskott.

NERIKES-TIDNINGEN ÖREBRO

är Örebro läns mest spridda tidning och alltså länets
FRÄMSTA ANNONSORGAN
Daglig upplaga över 10,000 ex.

För de hrr affärsmän och industriidkare, som önska
träffa befolkningen av alla samhällsklasser inom Örebro
län finnes intet bättre sätt än genom annonsering i

NERIKES-TIDNINGEN

dring alla tre i kväll till Aldresford", säger vår värdinna en dag vid frukosten. Hennes underbara sylt och starka té lättar upp stämningen betydligt. Vädet är alldeles idealiskt, men vi två sammansvurna veta genom rapporter och stormvarningar nerifrån Southampton, att vi i skymningen ha åska och virvelvindar över oss. Min fru ser trumpen ut, men mumlar artigt bifall. Det bär i väg ett par timmar före skumrasket. Aftonklockan ringer borta i kyrkan, och när vi komma längre ner åt sydväst i gränsen av det gamla, vanvårdade slottet Hammington-Court ljuder den milda vesperklängen från det lilla romersk-katolska slottskapellet med en skir silvertong kring lid och hagar. Bokarnas skuggor falla tyngre och längre.

— Den där låten är väl riktigt i din smak, säger Maja-Lisa och ser på mej ett enda litet ögonblick med en blandning av hän och dold ömhet.

Jag förstår, att de sex dagarna härute hava verkat gott. Fästena skola snart falla. I New Aldresford, för korthetens skull i allmänhet bara benämnd med efternamnet, den gamla medeltidsstaden med gavelhus och springbrunn på torget, bese vi grundligt det gotiska lilleputtrådhuset, den gråa klosterkyrkan samt en halv-mulnad träpål utanför en av tullarna, där Alfred den store säges hava bundit sin häst. Sedan vederkvicka vi oss på ett ytterst lantligt konditori, anbragt i en ålderdomlig källare. Stearinljus flämta i två hornlyktor i det välvda stentaket. Golvet är ett jordgolv, tilltrampat på det gamla maneret. Vi se på klockan, ty vi skola ta tåget hem klockan tio.

— Förlåt att jag avlägsnar mej ett ögonblick, säger mrs Bates och tittar menande på mej. Jag har en väninna här, som jag måste titta in till "a few minutes", men vi träffas vid station om en halvtimme... Hon går och vi två bli ensamma. Ingen säger något, utan stunderna ila i kylig tystnad. Till slut säger min fru, att det kanske är bäst, vi ge oss iväg till tåget. Vi betala och avlägsna oss under tystnad.

Det är ännu sju minuter kvar, innan klockan blir tio. Men stationen ligger alldeles öde som ett plundrat blockhus på prärien. Minuterna gå. Inget tåg, ingen mrs Bates, ingen annan människa heller synes till. Vi rycka och slita i alla dörrar. De äro ogästvänligt stängda! Efter ivrigt letande — klockan är nu tio och femton — hittar jag en liten, liten handskrivna lapp med tåg-tiderna på. Sannerligen, detta är inte som hemma i Sverige. Nästa tåg till Medstead går först i morgon på middagen. Och att promenera hem — det tar sina fulla två timmar. Det är så kvavt i luften. Maja-Lisa ser bekymrad upp mot skyn, där några stora, fula molngubbar tornat upp sig i sydväst som en hotande vägg. Jag säger torrt: det blir visst åskväder. Så tillägger jag för att inte vår list skall röjas: Mrs Bates tidtabell var visst se'n förra sommarn! Men var håller hon själv hus, den skvallerkärningen!

Vi gå planlöst tillbaka mot den lilla byn, och min lilla fru ser ömsom på mej, ömsom på himmelen, som för varje sekund svartnar alltmer hotfullt, ömsom på sin nya promenaddräkt, made in Paris på beställning i London. Hon är ännu stel mot mig, men hon är ung och flärdfull, fast hon haft inne tre uppsatser i "Modern veckorevy".

— Vi får väl ta och gå hem, framkastar jag likgiltigt, men känner i samma sekund de första tunga regndropparna på min hand. En ilsken vindpust jagar genom gatan och åskan mullrar

dovt. Maja-Lisa ger till ett litet rop.

— Usch nej, det går inte, finns det inget hotell i den här hålan. Du får kosta på oss två rum för natten, när du lockat ut mej på det här äventyret.

Jag ler i smyg och känner mej segerviss. Vid ändan av bygatan, finns Aldresfords enda värdhus "Det blå piggsvinet", det vet jag. Jag har druckit mycket "bigg tre" där, när jag låg i trakten för första gången som ungarl och arbetade med min folklivsforskning. Vi komma dit i flygande storm och strömmande regn.

— Nej, sir, säger den fryntliga värdinnan, vi har fortfarande bara ett gästrum. Kan ni inte bo där bägge två för natten?

Maja-Lisa ger mig en förkrossande blick. Hon skall inte låta tala med sig, det förstår jag granneligen. Min plan är heller inte att tvinga henne.

— Men jag, minns, att ni har en så särskilt trevlig och vattentät lada, där man mår som en prins i den doftande halmen. Låt mej ligg där i all enkelhet och gör i ordning gästrummet för min fru!

Förvåning och motvillig tacksamhet står att läsa i min lilla Maja-Lisas blickar. Hon pratar med mig fritt och naturligt igen, och vid den enkla nattmåltiden blir det nästan muntert. Jag berättar roliga historier på knagglig engelska, så att fradgan står mig om munnen. Min vän värden med sitt enastående bourgogne-färgade tomteansikte har bullat upp kall skinka, ett stort stycke fågelpaj

Plågas Ni av Huvudvärk och Reumatiska Smärtor?

Då bör Ni ej experimentera med tvivelaktiga medel utan med ens tillgripa de beprövade och av så många läkare vittorade TOGAL-tabletterna. Dessa stilla ej blott omedelbart de olidligaste smärtor utan äro dessutom ofarliga för hjärta och mage. De utskilja dessutom starkt den skadliga urinsyran — roten till de flesta smärtor — ur kroppen, den enda väg som för till verkligt varaktigt hjälp mot det onda.

TOGAL-tabletterna finnas, utan recept, å alla apotek till Kr. 2:40 och 0:90. Se till att Ni får äkta Togal och ej efterapningar!

Det enda riktiga

är att

**varje kristen och
nykterhetsvän**

genom prenumeration stöder sin egen tidning

Svenska Morgonbladet

Prenumeration sker utom Stockholm i vanlig ordning genom posten och i Stockholm genom att ringa upp Norr 32160.

Prenumerera genast!

Gynebol

Obestriddligt det mest effektiva antisepticum som finnes för kvinnlig hygien. Gynebol verkar mildt uppriskande på kroppens vävnader utan att fräta eller irritera dessa. Upphäver inflammation o. retningar. Pris kr. 3.50 pr burk i Apotek, Drog-, Sjukvårds- och Parfymaffärer. Mycket ekonomiskt i bruk. Följ burksanv.

TEKNISKA FABR. BORE - Stockholm

FÖR
Kvinnlig Hygien.

När Ni reser till
**Örebro är Ni
välkommen
att bese
kexfab-
riken!**

Sen

Bensintvätta

överrocken hos Saltsjöbadens Kem.
Tvätt, Sthlm.

Infört genom
Stockholms Läkareförening

**Doktor J. Arvedsons kurs
i Sjukgymnastik, Massage
Pedagogisk Gymnastik**

medför enligt kungl. Maj:ts medgivande samma komp. och rättigheter som en kurs vid Gymn. Centralinstitutet.

Kursen, 2-årig, börjar den 15 sept.

Prospekt på begäran gen. D:r J. Arvedson, adr. Odengatan 1, Stockholm.

Professor PATRIK HAGLUND'S
Gymnastisk-Ortopedisk-Kirurgiska
Privatklinik.

Sturegatan 62, Stockholm.
R. T. 75025. N. 8301.
För behandling av hållnings- och rörelseorganens skador, sjukdomar, deformiteter och funktionsrubbingar

Dr A. Karsten

Medicinskt Elektricitets-,
Ljus- och Röntgeninstitut
Kungsgatan 60, Stockholm

D:r Ingrid Samzelius-Lejdström
giver

kurser i andningsgymnastik

för friska, såsom uppväxande ungdom, personer med stillasittande arbete, talar-, sångare, sportmän, gymnaster m. fl. Adress: Artillerigatan 23, 3 tr. (hiss), Stockholm. Tel. 77840.

Till
släkt och vänner

i utlandet är

IDUN

"Damernas Egen"

den mest välkomna
hälsningen från
hemlandet.

Från vår expedition sändes IDUN i korsband till vilken plats som helst i världen, som har postförbindelse. Prenumerationspris för utlandet porto inberäknat:

Helår kr. 23.50
Halvår " 12.25
Kvartal " 6.50

Presentkort.

Uppgiv tydligt skriven adress!

Insänd rekvisition omgående till
IDUNS EXPEDITION
STOCKHOLM

av delikat natur, svart bröd och gult, hårdkärnat smör. En helbutelj av hans goda, lagom tempererade rödvin fullkomnar måltiden till ett konstverk. Min fru ser så rar ut i denna goda invärtes belysning, och jag tänker på huru härligt det skulle vara att få kyssa hennes lilla röda mun till efterrätt. Det är tio da'r sedan

LEDIGA PLATSER

**Bildad, erfaren
barnsköterska,**

pålitlig, rask och villig, med glatt och trevligt sätt, erhåller plats i läkarefamilj att sköta 2 mindre barn och deltaga i husliga sysslor, sömnad och dylikt omkring 15 febr. God lön. Svar med foto till "Framtid" 967, Norrlandsposten, Gefle.

PLATS SÖKANDE

Som hjälp och sällskap

önskar elementarbildad, bättre flicka medfölja ensam finare dam eller äldre herrskap till utlandet i mars el. april. Vid lön fästes inget avseende. Svar till "Familjemedlem 19 år". Fack 15 Lidhult.

Går Ni utan plats

eller söker ombyte, så sätt in en annons i GÖTEBORGS MORGONPOST, som är spridd och läst i Göteborg och hela västra Sverige. Sänd in annonsen jämte 1:20 i frimärken e. dyl. till Göteborgs Morgonpost, Göteborg, så får ni resultat.

sist, nu. Likaså sedan min hand smekande fick fara över hennes korngula hår. Likaså sedan de stålgrå ögonen skälmska och ömma sågo in i mina. Jag längtar efter henne, och jag vet, att min stund skall komma.

Efter en angenäm timma stegar jag ensam ut och kojtar ned i ladan. Elementen rasa med oför-

Rosa Blomqvist på
Danska veckan.

Danmark är ett yndigt land som man ser vid Sundets rand för dem alla gör jag min honnör och är denna vecka riktigt mör — nästa vecka mera nykter som sig bör.

minskad styrka. Men därinne är det lugnt och skönt, och jag har till och med en stor hederlig oljelampa att lysa mig med. Jag vill inte somna, utan ligger och tänker på henne, den lilla, därinne. Stunderna smyga sig över mig på tysta sockor. Jag mår väl och känner mig sund och glad. Halmen doftar aromatiskt och någonstädes bakom en vägg drar en kossa ett tungt, belåtet andedrag. . . .

Då tassar det därute på gårdens stenläggning, och en ovan hand famlar efter varveln och öppnar dörren. I min lykta böljande sken igenkänner jag min lilla Maja-Lisa, drypande våt och med oroliga ögon. Hon springer

Till södern.

21-årig flicka söker i och för resa till Leysin i Schweiz sällskap med språkkunnig dam, helst som ämnar sig till samma plats. Ref. fordras och lämnas. Sv. t. "Köpmansdotter", Falkenberg p. r.

Bildad, ung flicka,

som önskar lära eller förkovra sig i tyska språket får billig inackordering i svensk landsortsstad hos tysk överstefamilj (egen villa), om hon är villig hjälpa till med lättare sysslor i hushållet och något se till och leka med en gosse på 3 år 5 mån. Jungfru finnes. Svar till "Norra Småland" under adr. S. Gumælius' Annonsbyrå, Sthlm f. v. b.

**SVENSKA
TRYCKERI-
AKTIEBOLAGET**

STOCKHOLM

Huvudaffären: Klarabergsgatan 54
Tel.: Norr 32955

Filialen: Riddaregatan 17
Telefoner: 72565. N. 6 47

Utför alla slags

Bok-, Tidnings-, Illustrations- och Accidenstryck

Idealiskt rekreation och studiem för unga flickor

INSTITUT POUR JEUNES FILLES

LOCARNO

Lago Maggiore — Schweiz

Flickpension Castello Bianco

Grundad 1907 i Neuchâtel

Statsunderstött — Examinerade lärarekrafter. Egen grund, härligt läge, loggior, hälsosamt. Soligt klimat, alpluft, stor skogspark.

Omsorgsfull utbildning i franska, eng., italienska och litt.

Samtalsspråk franska.

Vetenskapliga föreläsningar. Handelsutbildning. Konsthistoria. Musik. Italiensk sångundervisning. Studieresa till Paris. Vintersport i högfjället. Studieuppehåll i Italien (Medelhavet). Tillträde alla tider på året, så vitt plats finnes.

fram, och jag känner hennes härliga, fasta armar hårt om min hals. Så kommer det barnsligt rättfram:

— Förlåt, förlåt, älskade stofil, du och madame Dupont hade rätt... De... de... fanns rättor därinne... får jag vara hos dej... jag är så förfärligt rädd... Jag svarar henne med hjärtat skälvande av glädje, lika öppet, lika ärligt:

— Det finns fullt av stora, feta rättor därinne i gästrummet, därför, att det så sällan används. Jag visste det förut, älskling, och jag visste också, att tåget skulle gå ifrån oss, och att åskan skulle komma och dundra.

Och jag tryckte den lilla varelsen häftigt och ömt till mitt hjärta. Så slutade vi att gråla. Hon fortsatte att vara modern och jag

fortsatte att vara antideluviensk, och vi mädde båda två mycket väl därav. Men vi hade alltid sedan dess en viss liten förskräckelse för kongresser.

BREVLÅDA

RED: S BREVLÅDA.

En Idunläsare, som frågat om fågelägg, ombedes uppges namn och adress för Idun.

Utmärkta organ

för

annonsering i landsorten:

Arboga: Arboga-Posten.

Avesta: Avesta-Posten.

Bollnäs: Tidningen Ljusnan.

Borlänge: Borlänge Tidning.

Borås: Borås Tidning.

Eskilstuna: Eskilstuna-Kuriren.

Falkenberg: Hallands Nyheter.

Falun: Falu-Kuriren.

Gävle: Gefle-Posten.

Halmstad: Halland med Halländingen.

Hedemora: Södra Dalarnes Tidning.

Hudiksvall: Hudiksvalls-Tidningen.

Hälsingborg: Hälsingborgs-Dagblad.

Härnösand: Härnösands-Posten.

Hörby: Mellersta Skåne.

Jönköping: Smålands Allehanda.

Kalmar: Barometern.

Karlskrona: Karlskrona-Tidningen.

Katrineholm: Katrineholms-Kuriren.

Köping: Bärgslagsbladet.

Landskrona: Landskrona-Posten.

Linköping: Östgöten.

Ludvika: Ludvika Tidning.

Luleå: Norrbottens-Kuriren.

Lysekil: Lysekils-Posten.

Malmö: Skånska Aftonbladet.

Mariestad: Tidning för Skaraborgs län.

Mjölby: Mjölby Tidning.

Mora: Mora Tidning.

Norrköping: Norrköpings Tidningar.

Nyköping: Södermanlands Läns Tidning.

Nässjö: Nässjö-Tidningen.

Piteå: Norrbottens Allehanda.

Skara: Skaraborgs Läns Tidning.

Skellefteå: Skelleftebladet.

Skövde: Skaraborgs Läns Annonsblad.

Sollefteå: Sollefteå-Bladet.

Sundsvall: Sundsvalls-Posten.

Säter: Sätters Tidning.

Söderhamn: Söderhamns Tidning.

Söderköping: Söderköpings-Posten.

Södertälje: Södertälje Tidning.

Tranås: Tranås Tidning.

Trälleborg: Trelleborgs Allehanda.

Uddevalla: Bohusläningen.

Ulricehamn: Ulricehamns Tidning.

Umeå: Västerbottens-Kuriren.

Uppsala: Tidningen Uppsala.

Vadstena: Östgöta-Bladet.

Visby: Gotlänningen.

Vänersborg: Elfsborgs Läns Annonsblad.

Västervik: Västerviks-Tidningen.

Västerås: Westmanlands Allehanda.

Växjö: Nya Växjöbladet.

Ängelholm: Engelholms Tidning.

Örebro: Örebro Dagblad.

Örnsköldsvik: Örnsköldsviks Allehanda.

Östhammar: Östhammars Tidning.

**Ny upplaga
14:de**

av

**IDUNS
KOKBOK**

av **Elisabeth Östman-Sundstrand**

utkommen

Pris Kronor

6:—

Rekvirera genast å närmaste bokhandel eller direkt å IDUNS EXPEDITION, Mästersamuelsg. 45, Sthlm.

GEORG LINDBERG

Som en lek

är det för Viking att giva strålande, hållbar glans åt alla skodon. Låt barnen leka "blanka skor" med Viking, och de lära sig för hela livet att sätta värde på en fin, välputsad fotbeklädnad. Det kommer att ingå i deras begrepp om klädkultur. Men gör det så lätt för dem som möjligt. Låt dem

putsa med Viking!

Så smaka endast NORRKÖPINGS

Munk-Makaroner

REKOMMENDERADE AV B.L.A.:
SVERIGES HUSMODERSFÖRENINGARS RIKSFÖRBUND
FACKSKOLAN FÖR HUSLIG EKONOMI, UPSALA

— inom kort:

Den vackra, pikanta,
temperamentsfulla
österrikiskan

LILY DAMITA

på

RÖDA KVARN

i den eleganta, un-
derhållande komedin

HETT BLOD

A -B. Svensk Filmindustri

En
förstklassig
Tandcrème
för billigt
pris

TILLVERKARE
A.-B. KRISTALLIN, MALMÖ

Pris 50 öre pr tub.

Skulle ej Eder handlande föra densamma var god tillskriv
A.-B. KRISTALLIN, MALMÖ.